

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstoochmerk

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 1.000 fr. per jaar

Postrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Britselei 40, 2000 Antwerpen

DE DIENST ENQUÊTES BIJ HET HOOG COMITÉ VAN TOEZICHT (*)

Willem Verstappen overleed in krijgsgevangenschap in Duitsland en liet alhier een zoon na, Alfred geheten, die bij zijn geboorte de naam kreeg van zijn natuurlijke moeder : Schuurmans.

Na erkenning door zijn vader werd hij in de registers ingeschreven onder de naam Verstappen.

Hij deed zijn legerdienst onder de naam van de echtgenoot van zijn moeder die ondertussen getrouwd was met Wouters.

Hij trad in het huwelijk onder de naam van zijn natuurlijke vader : Verstappen.

Wegens het overlijden van zijn vader Verstappen, had hij recht op een oorlogspensioen. Het werd maandelijks uitbetaald doch niet aan de rechthebbende. Uiteindelijk diende het kind hierover klacht in.

Zo kwam de zaak voor de Commissie van Pensioenen.

Ik lees : « de hele Commissie van Pensioenen had in die caleidoscoop gestaard, maar tevergeefs. Het geval Schuurmans - Verstappen - Wouters - Verstappen maakte iedereen duizelig ».

Met het gevolg dat de Heer Goossens, inspecteur van het Ministerie van Oorlog, met het onderzoek belast werd.

De bijzonderste getuige drukt zich over die inspecteur uit als volgt : « Toen ik vanmiddag thuis kwam zei mijn vrouw dat er een man was gekomen die naar mij gevraagd had. Een Mijnheer, verbeterde zij ».

Aldus Willem Esschot in zijn boek « Pensioen ».

Voor mij ligt het dossier 23-790/1936 van het Hoog Comité van Toezicht.

De feiten van deze novelle zijn geromanceerd. De feiten waarvan sprake in de processen-verbaal zijn ietwat saai doch anders verschillen ze niet en uit ons dossier blijkt de echte identiteit van inspecteur Goossens : hij is een ondercommissaris van het Hoog Comité van Toezicht.

Dat een romanschrijver, die in zijn boek allen en alles, niet zonder humor afkamt, met achtling spreekt over een politiedienst, waarvan het personeel toch gewoonlijk niet gespaard wordt, zal wellicht uw nieuwsgierigheid gaande maken over de dienst waarin « die Mijnheer » werkte.

Ook heb ik mijn uiteenzetting, zoals overigens tijdens de laatste jaarvergadering werd gesuggereerd, gewijd aan die dienst, nl. de Enquête-dienst van het Hoog Comité van Toezicht.

Voorafgaande opmerking.

Terloops herinner ik er aan dat ons Comité uit twee organen bestaat : het College en het Bestuur.

U behoort tot het College. U brengt adviezen uit omtrent betwistingen in verband met contracten tussen de Administratie en particulieren ; U zoekt gronden voor minnelijke schikkingen.

Dit college is afgescheiden van het Bestuur. Beide diensten werken onder een zelfde voorzitter, en dit zal wel de enige band zijn die tussen hen bestaat.

Vermoedelijk kent U slechts een enkel lid van het Bestuur : de bestuursdirecteur de h. Sauwen, omdat hij tevens griffier is van het College.

Het Bestuur bestaat ook uit twee onderscheiden diensten.

Enerzijds de Administratieve Dienst die met de secretarie van het Comité is belast. Hij telt, benevens het tikpersoneel en dienst- en meesterpersoneel, elf ambtenaren en beambten.

Anderzijds de Dienst Enquêtes.

Terwijl de leden van het College, in deze zaal, rechtskundige en technische problemen behandelen, is de Dienst Enquêtes, gelijktijdig doch parallel, belast met heel andere taken.

Enkelen van U zullen misschien met verwondering vernemen dat een groot aantal officieren van gerechtelijke politie, die van ons Comité deel uitmaken, bestendig in dit huis aanwezig zijn.

Het publiek, de ambtenaren en de romanschrijvers uitgezonderd, weet niet veel af van die instelling, zodat zij die verhoord worden wantrouwig staan tegenover die « Mijnheren » van een zo geheimzinnige dienst.

De Administratieve Dienst en de Dienst Enquêtes staan beide onder de rechtstreekse leiding van de bestuursdirecteur en, zoals het College, onder het gezag van de Voorzitter.

(*) Toespraak gehouden door M. Pedro Delahaye, Voorzitter van het Hoog Comité van Toezicht, op de jaarlijkse voltallige vergadering van het college dd. 23 november 1972.

Mijn vertoog heeft betrekking op de Dienst Enquêtes. College en Administratie zijn voor zover niet uitgeschakeld. Soms zal een of andere verwijzing nuttig kunnen blijken.

Geschiedkundig overzicht.

Alvorens de organisatie en de bevoegdheid te behandelen, acht ik het passend een overzicht te geven van het ontstaan en de ontwikkeling van deze, in vele opzichten interessante, dienstafdeling.

Het zal U vreemd voorkomen dat het Hoog Comité van Toezicht opgericht werd bij het Ministerie van Spoorwegen, Posterijen en Telegrafie, zulks ten gevolge van ernstige onregelmatigheden in het Bestuur van de Spoorwegen.

De zending er aan toegeschreven? Het organiek koninklijk besluit van 30 oktober 1910 vermeldde in zijn consideransen: « il y a lieu d'instituer un comité spécial auquel serait confiée une mission supérieure de contrôle et qui pourrait en même temps être chargé de l'étude de certaines questions que le Ministre jugerait utile de lui soumettre », en beschikte:

« Le comité donne son avis directement ou après enquête, sur toutes les questions qui lui sont soumises par le Ministre. Il procède d'initiative ou fait procéder aux mesures d'investigation et aux enquêtes. Des fonctionnaires et employés peuvent être adjoints au Comité ».

Het ministerieel uitvoeringsbesluit van 31 oktober 1910 bepaalde:

« Le Comité a un droit absolu d'investigation et d'enquête. »

U ziet aldus dat, bij de instelling van het Comité, zijn opdrachten voornamelijk uit enquête-taken bestonden en dat de Dienst Enquêtes, beperkt tot de Spoorwegen, praktisch de reden van bestaan ervan was.

Op de zitting van 29 november 1910, werd de onderzoekstaak aldus geregeld:

1. De leden van het Comité mogen persoonlijk en van ambtswege, maar na de voorzitter te hebben verwittigd, of krachtens een opdracht vanwege het Comité, alle onderzoeken instellen, die zij nuttig achten;

2. de voorzitter mag bovendien de door de Minister voorgelegde zaken onderzoeken of doen onderzoeken;

3. de leden van het Comité hebben het recht in alle diensten van het departement opsporingen te doen en toezicht uit te oefenen, alsmede van alle dienstige stukken inzage te vragen;

4. de toezichtscommissaris voert de opdrachten uit die hem worden gegeven door de Minister, door het Comité en door de Voorzitter;

5. het administratief personeel dient de controles, verificaties en vaststellingen te verrichten, die door de leden van het Comité werden opgegeven.

Met die hogere controle-opdracht, waarvan het organiek besluit gewaagt, wordt namelijk een controle bedoeld op hoger vlak en verschillend van die welke aan de hiërarchie of aan de departementele keurings- of inspectiediensten wordt opgelegd.

Uit de reeds aangehaalde teksten blijkt nochtans dat ook de kiem van het College te vinden is in het organiek besluit, waar collegiale studies worden voorzien.

Enkele maanden later zal het koninklijk besluit van 29 januari 1911 het Comité uitdrukkelijk opdragen advies uit te brengen omtrent zekere geschillen, die steeds beperkt zijn tot het Bestuur van Spoorwegen, Posterijen en Telegrafie.

Later wordt in de schoot van het Comité een Afdeling voor Betwiste Zaken opgericht die deze taak overneemt en ten slotte zal versmelten met het College, zoals het thans bestaat.

De onderzoekstaak, die in 't begin dus ook door de leden van het College werd verricht, ging meer en meer over naar het toezichtspersoneel van het Comité en de bevoegdheid werd geleidelijk uitgebreid tot andere departementen: tot het Ministerie van Landbouw en Openbare Werken krachtens het koninklijk besluit van 5 maart 1912; tot dat van Oorlog krachtens hetzelfde besluit; tot dat van Binnenlandse Zaken krachtens het koninklijk besluit van 26 februari 1920; tot dat van Financiën krachtens het koninklijk besluit van 19 april 1920; tot dat van Economische Zaken krachtens het koninklijk besluit van 7 januari 1921.

Bij koninklijk besluit van 28 december 1921 werd de werking uitgebreid tot alle ministeriële departementen.

Krachtens artikel 1 van het organiek besluit van 21 november 1932 oefende het Comité zijn werkzaamheden uit over alle ministeriële departementen, de door de Staat gesubsidieerde of gepatroneerde instellingen, de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en de Regie van Telegrafie en Telefonie.

Sinds het koninklijk besluit van 29 juli 1970 vallen onder de bevoegdheid van het Hoog Comité van Toezicht niet alleen alle ministeriële departementen, doch ook parastatale instellingen, in zover de voogdijminister daartoe opdracht geeft. Dergelijke opdracht kan verleend worden voor een bepaald geval, of bij algemene maatregel, zoals gebeurde voor:

A. De Regie der Gebouwen (K.B. 29.5.1972).

De Regie der Luchtwegen (K.B. 14.1.1971).

De Regie der Posterijen (K.B. 3.5.1972).

De Regie van Telegrafie en Telefonie (K.B. 26.4.1971).

De Regie voor maritiem transport (K.B. 28.3.1971).

Het Wegenfonds 1955-1969 (K.B. 29.5.1972).

B. De Autonome haven van Charleroi (K.B. 29.5.1972).

De Autonome haven van Luik (K.B. 29.5.1972).

De Dienst der scheepvaart (K.B. 29.5.1972).

De Maatschappij der Brugse zeevaartinrichtingen (K.B. 29.5.1972).

De Naamloze vennootschap « Het Militaire Tehuis » K.B. 28.6.1971).

De Naamloze vennootschap « Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel » (K.B. 29.5.1972).

De Nationale Landmaatschappij en erkende maatschappijen (K.B. 11.1.1971).

De Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (K.B. 14.1.1971).

De Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en erkende maatschappijen (K.B. 27.11.1970).

Het Rijksinstituut voor grondmechanica (K.B. 29.5.1972).

Het valt op dat de provincie- en gemeentebesturen niet aan deze administratieve bevoegdheid onderworpen zijn. Waarom niet?

De redenen die ertoe geleid hebben de bevoegdheid van het Comité uit te breiden tot instellingen van algemeen nut of personen van publiek recht gelden voorzeker ook voor de gemeenten en provinciën. De uitbreiding van bevoegdheid tot deze laatste stelt evenwel problemen van politieke en wetgevende aard, die tot nog toe onopgelost zijn gebleven.

Dit wat het overzicht van de wording en de ontwikkeling van de administratieve bevoegdheid betreft.

Bij het lezen van de opeenvolgende organieke besluiten merkt men op dat die bevoegdheid niet enkel uitgebreid is doch ook de personeelsleden van de Dienst verplicht misdrijven vast te stellen.

In het koninklijk besluit van 28 december 1921 wordt de controlefunctie van het Hoog Comité van Toezicht aldus omschreven:

« Het Comité oefent toezicht uit op al de werken, op

al de aanremingen, op al de leveringen en over het algemeen, op alle verrichtingen waarbij het belang van de Staat te enigerlei titel betrokken is ».

Deze bepaling wordt in het koninklijk besluit van 21 november 1932 aangevuld :

« Het spoort alle bedrog en overtreding op die gepleegd worden in de diensten tot dewelke zijn opdracht van toezicht zich uitstrekt ».

In het jongste reglement, vastgelegd bij het koninklijk besluit van 29 juli 1970, wordt, luidens artikel 35, de bevoegdheid van de Dienst Enquêtes, als volgt omschreven :

— bedrog en inbreuken opsporen, begaan hetzij door aangestelden van het bestuur, hetzij door derden, in de lokalen of de werking van de diensten waartoe hij zijn werkzaamheden uitstrekt — ook kan hij optreden wanneer het belang van die diensten het enigszins vergt ;

— toezicht uitoefenen op aannemingen van werken, leveringen of diensten voor die besturen en op de toekenning en aanwending van subsidies.

De zoëven aangehaalde bepaling is van overgroot belang : bevoegdheid wordt immers verleend om bedrog en inbreuken op te sporen en vast te stellen die niet uitsluitend zijn gepleegd door aangestelden van de administraties doch eveneens door derden, wanneer zij begaan werden bij de werking van de door de besluiten bedoelde openbare diensten.

Benevens deze in algemene bewoordingen vermelde onderzoeksbevoegdheid, die nochtans beperkt is tot de zoëven genoemde administraties, instellingen en personen, worden krachtens speciale wetten en besluiten, bijzondere mandaten verleend tegen al wie bepaalde misdrijven begaat, ongeacht zijn hoedanigheid.

In de volgende aangelegenheden worden uitdrukkelijk gerechtelijke commissies of speciale opdrachten gegeven :

- 1° douanen en accijnzen (K.B. 22 augustus 1934) ;
- 2° reglementering betreffende de bevoorrading van het Land (Besluitwet 22 januari 1945) ;
- 3° bezoldigd vervoer van personen (autobus- en autocardiensten) (Besluit Regent 31 maart 1947) ;
- 4° bezoldigd vervoer van personen (taxidiensten) (Besluit Regent 20 augustus 1947) ;
- 5° inkomsten en er mee gelijkgestelde belastingen (K.B. 4 maart 1965 en 8 juli 1970) en belastingen op de toegevoegde waarde (K.B. 23 december 1970) ;
- 6° vervoer van zaken (uitvoering van de wet van 1 augustus 1960) (K.B. 9 september 1967) ;
- 7° politie van het vervoer (K.B. 14 maart 1968) en op het internationaal wegvervoer.

De gerechtelijke bevoegdheid zal andermaal verruimd worden ingevolge de wet van 26 april 1962 die de personeelsleden van de Dienst Enquêtes machtigt « om de inbreuken op te zoeken begaan hetzij door aangestelden van de administratie, hetzij door derden, bij de werking van openbare diensten beheerd door de Staat, de provincien, de gemeenten en de instellingen van openbaar nut... »

Zoals de Raad van State er op wijst in zijn advies van 14 februari 1961 heeft die wet een breder toepassingsgebied dan het koninklijk besluit van 21 november 1932, vermits zij, voor het eerst, bevoegdheid verleent in zake provinciën en gemeenten, welke bevoegdheid beperkt blijft tot gerechtelijke opdrachten, daar het zoëven aangehaald koninklijk besluit ten opzichte van de administratieve bevoegdheid niet aangepast werd.

Samenvattend heeft de Dienst Enquêtes administratieve en gerechtelijke bevoegdheid op het stuk van oneerlijke handelingen van :

- 1) rijkspersoneel ;
- 2) personeel van parastatale instellingen van algemeen nut ;
- 3) derden, d.i. personen die genoemde hoedanigheid

niet hebben, maar die bij de werking van de bedoelde openbare diensten zijn tussen beide gekomen.

Bovendien is die dienst bevoegd om misdrijven op te sporen :

1) die onder de toepassing vallen van de hoger aangehaalde wetten en besluiten in zake douanen en accijnzen, enz...

2) die gepleegd worden bij de werking van provincie- of gemeentediensten, zowel door derden als door aangestelden van die diensten.

* * *

Deze gestadige uitbreiding van bevoegdheid had noodzakelijk de uitbreiding van het personeel ten gevolge.

Op 1 januari 1912 bestond de bij het Comité gevoegde toezichtsdienst uit vijf personeelsleden.

Op de vooravond van de Eerste Wereldoorlog, uit diertien.

In 1921 werd voor de Toezichtsdienst, benevens de bestuursdirecteur, hoofd van de administratie, voorzien in een personeelsformatie van 19 e.a. commissarissen, commissarissen en ondercommissarissen en een onbepaald aantal agenten en tevens 10 controleurs en adjunct-controleurs van werken en een onbepaald aantal toezichtsagenten.

De huidige voorziene personeelsformatie van die Dienst bestaat, buiten de bestuursdirecteur, die ook het hoofd van deze afdeling is, uit 92 eenheden ; er zijn thans 81 personeelsleden in dienst, daarin niet begrepen het personeel van de administratieve dienst, die zoals gezegd elf leden telt.

Werking van de Enquête-Dienst.

Ziehier, beknopt gezegd, de werkwijze van de Dienst Enquêtes.

De toegekende bevoegdheid berust bij de Voorzitter die, op verzoek van de betrokken overheden of van ambtswege, opdracht geeft aan de personeelsleden van de Dienst Enquêtes de feiten te onderzoeken, waarvan hij kennis krijgt en waarvoor hij het optreden van de Dienst noodzakelijk acht.

De opdracht wordt, vóór alle onderzoek, vastgelegd in een vordering van de voorzitter die de gedelegeerde ambtenaar van de Dienst nauwkeurig moet in acht nemen. Dit stuk zal dienen als introductiebrief bij de diensthoofden van de Administratie waar het onderzoek ingesteld wordt.

De personeelsleden doen, waar ook, alle nuttige vaststellingen ; zij mogen zich door de betrokken instanties alle voorwerpen, papieren of effecten doen overhandigen die van belang zijn voor hun opsporingen — zij mogen elke persoon ondervragen wiens verhoor nuttig blijkt te zijn.

Met het oog op de uitoefening van de controle ontvangt het Comité mededeling van elk misdrijf, elke daad van ontrouw of zware tekortkoming vastgesteld in de betrokken diensten.

De onderrichtingen op 1 augustus 1922 door mijn voorganger, de h. *Gesché*, gegeven, strekken er toe alle machtsoverschrijding te vermijden en wijzen erop dat de opgelegde taken, met bescheidenheid, voorzichtigheid, maat en tact moeten uitgevoerd worden.

Over die onderzoeken stuurt de Voorzitter een omstandig verslag aan de betrokken overheid zo er aanleiding toe bestaat.

* * *

Hoe wordt nu, gelet op de zeer verscheiden aard van de opdrachten, die dienst Enquêtes ingericht ?

Thans omvat de dienst zes afdelingen :

- 1) afdeling « algemene enquêtes » ;
- 2) " « financiële enquêtes » ;
- 3) " enquêtes bij de N.M.B.S. ;
- 4) " enquêtes bij de P.T.T. ;
- 5) " « toezicht op aannemingen » ;
- 6) " « bijzondere enquêtes ».

Deze afdelingen staan in principe los van elkaar, maar het gebeurt wel dat de ene de andere moet helpen.

Over de specifieke werking van ieder van die afdelingen zal ik maar niet uitweiden.

De Dienst Enquêtes schijnt wel alomtegenwoordig te zijn. Nu eens bij een geneesheer om te onderzoeken hoeveel onjuiste attesten van geneeskundige verstrekkingen hij afgegeven heeft ; dan op de pakketboten om de zwendel in reiskaartjes na te gaan ; vervolgens bij een examencommissie om bedrog bij de examens op te sporen ; verder, gedurende zeer lange maanden, onafgebroken gedompeld in balansen en comptabiliteiten om economische fraudes, veelal van internationale aard, op te helderen ; daar nog rekeningen bekijkend die aantonen dat die bepaalde ambtenaar een bijverdienste heeft en ze aan de fiscus niet aangeeft ; bij nacht en ontij in de stations of in sorteerkantoren op de loer liggend om plundersaars of oneerlijk personeel te betrappen ; op bouwerven om de werken te controleren ; op speurtocht om de herkomst van een Viking-boeg — thans (helaas !) de trots van het British Museum te Londen — op te sporen. Wanneer onze vorsten, of vreemde vorsten en staatshoofden zich in ons land per trein verplaatsen, bevindt zich steeds een lid van de Dienst Enquêtes aan boord.

Onze dossiers vertellen vreemde dingen — gevarieerd zoals het leven zelf — komisch en tragisch.

Wie kent de geschiedenis van de dwerg in de koffer, die de verzekerde spoorzending ontvreemde te Oostende ? Of van de aftroggelaar die sinds 25 jaar op grond van valse rapporten subsidies van de Staat ontving en in de val liep omdat hij een ministerieel voorstel waarbij hem, benevens de wederrechtelijke subsidies, een decoratie werd verleend, onvoldoende vond ?

Of van de man die in een z.g.z. arbeidsongeluk werd betrokken, dat door de mensen van deze Dienst werd onderkend als een nachtelijk avontuur waarbij een afgewezen Romeo aan het venster van zijn Juliette door de ladder schoot.

En al dat werk gebeurt in stilte en bescheidenheid : wie in dit Land heeft ooit geweten dat de weerbaarheid van de forten in 1940 iets te danken had aan de hardnekkigheid van een adjunct-controleur van het Hoog Comité van Toezicht, die zijn vaststellingen gestand deed, zodat nog te elfder uur de defecte generatoren konden vervangen worden ?

* * *

Ik heb terloops gesproken over spoorzendingen, over toezichten in stations en over een afdeling Enquêtes bij de N.M.B.S. Op dat stuk moet een eerste bijzonderheid vermeld worden, die vreemd kan schijnen.

De aanleiding tot de oprichting van het Comité waren, zoals hierboven gezegd, de fraudes bij het Bestuur der Spoorwegen. Doorheen alle wisselingen en veranderingen die zowel bij de organisatie van het Spoorwezen als bij het Comité plaatsvonden, bleef steeds een hechte band bestaan met de Spoordiensten.

Toen, na de oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen bij de wet van 23 juli 1926, de uitvoerende macht het rechtstreeks gezag over de spoorwegen verloor, werd door de N.M.B.S. een opzegbare conventie gesloten waarbij het Comité zich verbond

verder zijn medewerking te verlenen. Zo werd bij de Dienst Enquêtes een bijzondere afdeling opgericht, samengesteld uit eigen personeel en uit gedetacheerde spooragenten. Dat personeel is bekleed met de functie van inspecteur van gerechtelijke politie, belast met het opsporen van misdrijven en meer bepaald van daders van diefstallen bij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, overeenkomstig de wet van 25 juli 1891 op de politie van de Spoorwegen. Thans zijn 14 spooragenten bij onze Dienst gedetacheerd.

* * *

Een andere bijzonderheid. Zij is eigen aan de afdeling « toezicht op aannemingen ».

Na de uitvoering van aannemingen neemt ons Comité kennis van zekere betwistingen in dat verband, dank zij het College. Tijdens de uitvoering van die openbare werken grijpt het Comité in door toezicht uit te oefenen op zekere aannemingen.

Eenzijds, maakt de personeelsbezetting van de afdeling het zeker niet mogelijk toezicht uit te oefenen op alle ondernemingen met een publiek karakter, zoals hierboven bepaald en anderzijds zou het niet opgaan zo maar willekeurig onderzoeken in te stellen : het toezicht zal beperkt blijven tot werken van een zeker belang. Maar hoe kan de Dienst Enquêtes die kennen ?

Welnu alle aan de bevoegdheid van het Comité onderworpen diensten moeten, voor elke aanneming van werken, leveringen of dienst, tot een bedrag van meer dan 500.000 fr. ambtshalve een exemplaar of afschrift bezorgen van de bestekken, processen-verbaal van de inschrijvingen, inschrijvingen en bestelbrieven en, zo het Comité er om verzoekt, van alle andere bescheiden.

Bovendien moeten zij die, met het oog op de uitvoering van aanbestedingen, van de ministeriële departementen toelagen krijgen van meer dan 300.000 fr., zoals provincies, gemeenten, kerkfabrieken, commissies van openbare onderstand, erkende maatschappijen voor de oprichting van sociale woningen, dezelfde bescheiden aan het Comité sturen zodra het bevel tot uitvoering van de werken wordt gegeven. Om een eventueel verzuim te voorkomen, geven de ministeriële departementen kennis aan het Comité van elke door hen verleende toelage van meer dan 300.000 fr.

In dit raam wordt, waar het kan, en volgens objectieve criteria, toezicht uitgeoefend waarover aan de betrokken overheid verslag wordt uitgebracht.

Aldus heeft de Dienst Enquêtes, in een omweg, andermaal administratieve bevoegdheid om in te grijpen ten opzichte van de provincies en gemeenten.

* * *

Nu rijst misschien bij U de vraag hoe de leden van een zo discrete dienst met het nodige gezag kunnen optreden, meestal in kiese zaken en soms tegenover hoge ambtenaren.

Willem *Elschot* heeft uw vraag gedeeltelijk beantwoord en er op gewezen dat de werkwijze van een bepaalde dienst, zo zij niet vatbaar is voor kritiek, eerbied afdwingt voor hen die dergelijke taken uitoefenen.

Ik zal er aan toevoegen dat, zo de leden van de Dienst Enquêtes ambtenaren zijn, hun krachtens de wetten van 26 april 1962 en 8 juli 1969, ook de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie — hulpofficier van de procureur des Konings en van de Krijgsauditeur — is verleend.

Die dubbele hoedanigheid verleent ongetwijfeld een groot gezag.

Zoals er reeds op gewezen is, hebben de leden van de Dienst, als dusdanig, een uitgebreide administratieve be-

voegdheid, ingevolge artikel 37 van het koninklijk besluit van 29 juli 1970: zij doen alle nuttige vaststellingen, zij mogen zich door de diensten, welke aan hun toezicht onderworpen zijn, alle voorwerpen en papieren doen overhandigen, zij verhoren wie het past in het belang van het onderzoek.

Het gebeurt wel meer dat het geleid administratief onderzoek tegelijk uitloopt op een gerechtelijk onderzoek.

Wanneer immers het ingestelde administratief onderzoek op het bestaan van een misdrijf wijst, wordt het parket ingelicht dat doorgaans onze Dienst met het verder onderzoek in een gerechtelijk stadium belast.

Anderzijds, wanneer de onderzoeksgerechten misdrijven opsporen in een instelling, die onder de bevoegdheid van het Comité valt, wordt veelal een beroep gedaan op de medewerking van de Dienst Enquêtes die dan van zelfsprekend de feiten ook onder administratief oogpunt beschouwt. Terloops zij er op gewezen, dat de onderzoeken ingesteld of voortgezet op verzoek van het Gerecht met de dag talrijker en belangrijker worden.

Wanneer de personeelsleden van de dienst Enquêtes gerechtelijke taken uitvoeren zijn ze, ingevolge de wet, met bijzonder gezag bekleed.

De wet van 26 april 1962 verleent hun inderdaad de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie. De processen-verbaal die zij binnen de perken van hun bevoegdheid opstellen zijn, krachtens dezelfde wet, rechtsgeldig tot het bewijs van het tegenovergestelde. Daar die akten, opgemaakt zijn door een overheid die bij de wet uitdrukkelijk bevoegd is om misdrijven vast te stellen, stuiten zij de verjaring van de vordering.

De wet van 8 juli 1969 tot aanvulling van die van 26 april 1962 kent aan de gerechtelijke officieren van het Hoog Comité van Toezicht tevens de hoedanigheid van hulpofficier van de procureur des Konings en van de Krijgsauditeur toe. Zij breidt andermaal hun bevoegdheid uit en verhoogt dusdoende hun gezag vermits de betrokken ambtenaren door de onderzoeksrechter of de krijgsauditeur kunnen afgevaardigd worden voor het verrichten van huiszoekingen en het inbeslag nemen van papieren, titels of bescheiden bij toepassing van artikel 24 van de wet van 20 april 1874, gewijzigd bij artikel 6 van de wet van 27 maart 1969.

* * *

Die dubbele hoedanigheid van de personeelsleden van de Dienst Enquêtes, tevens ambtenaren en officieren van gerechtelijke politie, maakt evenwel het statuut van de betrokkenen niet klaarder.

Als ambtenaren zijn zij aan het statuut van het rijkspersoneel onderworpen; bij de uitvoering van de opdrachten, staan ze onder het gezag van de Voorzitter, die geen ambtenaar is en dit evenmin kan zijn.

Anderzijds zijn zij, als officieren van gerechtelijke politie, in de uitoefening van dit gerechtelijk ambt, onderworpen aan de procureurs-generaal bij de hoven van beroep, in dezelfde mate als de andere officieren van gerechtelijke politie.

Alhoewel zij laatstgenoemde hoedanigheid bezitten, genieten zij evenwel niet alle rechten die hieraan verbonden zijn; dit slaat dan op organieke regelen, inzake bezoldiging en vergoedingen waarover ik hier niet verder wil uitweiden. De toestand werd overigens door de drie traditionele partijen betreurd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Parlementaire Handelingen, vergadering van 27 februari 1962, blz. 3 en 4).

Zo deze dualiteit een dubbel gezag toekent zijn de gevolgen er van soms onverwacht.

Het gebeurt dat belangrijke gerechtelijke onderzoeken door de Dienst Enquêtes zeer zware kosten met zich

brengen. Als voorbeeld kan ik één zaak aanhalen, die in 1972 werd opgelost en 76.000 fr. bijzondere uitgaven vergde.

Zijn kosten, die uitsluitend worden voorgeschoten om misdrijven vast te stellen, gerechtskosten? Gerechtskosten moeten, zoals U weet, in geval van veroordeling, door de veroordeelde worden betaald. Welnu de aldus door het Comité voorgeschoten kosten worden steeds, ook bij veroordeling, administratief vereffend en vallen derhalve nooit ten laste van de veroordeelde.

Een ander kenmerk van het gezag van de Dienst Enquêtes is zijn onafhankelijkheid.

Steeds werd getracht die te verzekeren.

Het Hoog Comité van Toezicht is een administratieve instelling onderworpen aan de Eerste Minister wat de institutionele werking, b.v. kredieten en personeelsbeleid, maar niet wat de functionele werking betreft.

De hoge leiding berust bij de voorzitter. Het Comité oefent zijn taken uit, aldus artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 29 juli 1970, « onder het gezag van een Voorzitter ».

Die Voorzitter moet, luidens artikel 4 van gezegd besluit, een magistraat van het Hof van Cassatie of van een Hof van Beroep zijn.

Hoe zouden overigens de personeelsleden van de Dienst Enquêtes naar behoren kunnen optreden tegenover leden van de Administratie zo zij aan de Administratie rekening verschuldigd waren over hun handelwijze?

Het doel was wel dat de Dienst Enquêtes dezelfde waarborgen van onafhankelijkheid zou hebben als een gerechtelijke dienst en dat de leden ervan in de uitoefening van hun ambt zouden handelen en behandeld worden, zoals dit het geval is in het Gerecht.

* * *

Het is moeilijk de activiteit van de Dienst Enquêtes aan de hand van enige cijfers te meten.

Het Comité is bevoegd voor gans het land. Zijn leden werken vandaag in Aarlen en morgen in Ieper. Doch alle taken van de Dienst Enquêtes beginnen in dit gebouw en eindigen er.

Hier wordt minder belang gehecht aan statistieken dan in gedecentraliseerde diensten.

Wat vooral beoogd wordt is een grotere specialisatie en de concentratie die gezamenlijke en gecoördineerde acties, waar dan ook, toelaat. En het gebeurt ook wel dat een zelfde commissaris maanden en maanden zijn werkzaamheid uitsluitend aan een enkele zaak besteedt.

Om aan te tonen hoe weinig belang mag gehecht worden aan de statistische gegevens, die eerder misleidend zijn, wijs ik op een enkel recent voorbeeld. In 1971 werd de Dienst Enquêtes belast met twee gerechtelijke onderzoeken die tot de bevoegdheid van de Dienst Toezicht op aannemingen behoorden en zo belangrijk waren dat, wegens de geringe personeelsbezetting, laatstgenoemde dienst, gedurende een jaar, geen enkele andere controle op enigerlei werk kon verrichten.

Voor wie belang stelt in cijfers kan ik zeggen dat in het jaar 1971, 1.204 gerechtelijke processen-verbaal en 642 verslagen voor de administratie werden opgemaakt.

* * *

Ik hoop dat U aan de hand van deze uiteenzetting een gedacht heeft gekregen van een dienst waarvan velen niet eens het bestaan vermoeden.

Hij werkt nu sedert meer dan zestig jaar.

Wie enkel feiten beschouwt, zal bemerken dat de opeenvolgende besluiten de bevoegdheid van de dienst steeds hebben uitgebreid, dat de onderzoeksgerechten hem meer

en meer taken opdragen en dat, buiten enkele negatieve persartikelen verschenen bij de stichting en vooral ingegeven door de personeelsorganisaties, de openbare mening er nooit door beroerd werd.

Als Voorzitter ben ik slecht geplaatst om openbaar een oordeel over de Dienst Enquêtes uit te spreken.

Ook zal ik mij aan feiten houden: ik heb die dienst gevonden zoals hij nu is en, sinds mijn ambtsaanvaarding, heb ik niet gemeend enige wijziging in zijn werking te moeten aanbrengen.

U weet trouwens dat een dienst de waarde overneemt van de leden die er voor instaan en daarom mag ik zeggen dat het personeel dagelijks het bewijs levert van toewijding en beroepskennis, van takt en discretie in zijn optreden.

Ik sluit mij aan bij het besluit van Willem Elschot, romanschrijver.

P. DELAHAYE

Voorzitter van het Hoog Comité van Toezicht.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2° Kamer. — 25 januari 1972.

Voorzitter-verslaggever: M. G. Hallemans.

Advocaat-generaal: M. H. Lenaerts.

Advocaat: Mr. Fally.

1. Rechtvaardiging en verschoning. — Douane en accijns. — Goede trouw. — Onoverwinnelijke dwaling.

2. Douane en accijns. — Misdrijf. — Vrijspraak. — Invloed op de civielrechtelijke vordering tot betaling van de rechten.

1. Art. 71 S.W. is toepasselijk in zaken van douane en accijns.

De goede trouw kan een rechtvaardigingsgrond opleveren wanneer zij het gevolg is van een onoverwinnelijke dwaling.

2. Wanneer inzake douane en accijns de overtredingen, fraudes of misdrijven, onverminderd de strafvordering, tevens tot betaling van rechten of accijnzen, dus tot een civielrechtelijke vordering, aanleiding geven, behoort de kennisneming daarvan tot de bevoegde strafrechter, en moet deze, ook in geval van vrijspraak van de verdachte, uitspraak doen over de civielrechtelijke vordering van de Staat tot betaling van de rechten.

Belgische Staat t./Dewulf e.a.

Gelet op het bestreden arrest, door het Hof van beroep te Gent op 3 december 1970 gewezen;

1. Aangaande de voorziening ingesteld door de Belgische Staat:

Overwegende dat eiser afstand heeft gedaan van de voorziening in zover deze gericht is tegen de beslissing in zake Vantomme;

Aangaande de voorziening gericht tegen de beslissingen in zake De Wulf, Brackx en Vercruysse:

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 71 van het Strafwetboek, 246 247 (gewijzigd door de artikelen 29 van de wet van 6 april 1843 en 16 van het koninklijk besluit van 22 augustus 1934), 249 van de algemene wet van 26 augustus 1822 over de heffing der rechten van in-, uit- en doorvoer en van de accijnzen, 29, inzonderheid paragraaf 1, van de wet van 6 augustus 1849 op de doorvoer, en 7, inzonderheid paragraaf 1, van de wet van 30 juni 1951 inzake douanen en accijnzen,

doordat het bestreden arrest de verweerders ontslaat van vervolging zonder kosten voor wat het feit B, subsi-

diair voorzien, betreft, en hen niet veroordeelt in betaling van de toepasselijke en door eiser gevorderde rechten, op de gronden, onder meer, « dat het bestuur, steunend op artikel 7, paragraaf 1, van de wet van 30 juni 1935, ... voorhoudt dat de beklaagden, als titularis van de doorvoerdokument, aansprakelijk blijven voor de niet-regelmatische aanzuivering der documenten, welke ook de oorzaak moge zijn van de niet wederuitvoer, en zelfs wanneer hun ontlasting werd gegeven op onregelmatige wijze; dat voormeld artikel 7, paragraaf 1, bepaalt dat de titularis of de concessionaris onder meer aansprakelijk is voor de betaling van de rechten op de in het document vermelde goederen, bij niet-overlegging of niet-aanzuivering van het vervoerdokument binnen de gestelde termijn, of nog bij terug overlegging zonder de vereiste afschrijving: dat — steeds volgens het bestuur —, de litigieuze vervoerdokument, die door de valse handtekeningen van de douanebeambte ... aangezuiverd werden, niet kunnen beschouwd worden als behoorlijk ontlast; dat de valse afschrijving niet geldig is, en dat derhalve de bescheiden als niet-aangezuiverd dienen te worden aangezien, met dit gevolg dat de titularissen van deze documenten, spijs hun goede trouw, het risico dragen van de niet-uitvoer, en aansprakelijk blijven voor de inning van de rechten; dat de interpretatie gegeven door het bestuur aan de inhoud van voormeld artikel 7, paragraaf 1, niet uitdrukkelijk met de wettekst overeenstemt, die van strikte toepassing moet blijven; dat trouwens ter zake moet worden aanvaard dat, in de gegeven omstandigheden, beklaagden zich bevonden hebben in een toestand van onoverkomelijke dwaling, de inbreuk uitsluitend; dat inderdaad, door de hun gegeven ontlasting, — uiterlijk conform aan de wet, beklaagden zich normaal bevrijd mochten achten op de wijze als door de wet bepaald, vermits zij vanzelfsprekend geloof mochten hechten aan de normale uitoefening van de functie van het orgaan zelf van de Staat en door een geval van overmacht niet in staat waren rekening te houden met een delict, buiten hun kennis en toedoen, door een orgaan zelf van de Staat gepleegd », terwijl, eerste onderdeel, volgens de artikelen 29, paragraaf 1, van de wet van 6 augustus 1849 en 7, paragraaf 1, van de wet van 30 juni 1951, indien in doorvoer verzonden goederen niet in de voorgeschreven termijn weer zijn uitgevoerd en de doorvoerdokument niet weder worden overgelegd of aangezuiverd ofwel weder worden overgelegd maar niet bekleed met regelmatige ontlastingen of gelijkwaardige vermeldingen, de titularissen of concessionarissen van de documenten strafbaar zijn met de voorziene geldboete, onverminderd de betaling van de rechten, aangezien de doorvoer geschiedt op hun risico en de overmacht alleen kan worden aangevoerd in geval van verlies van de goederen die zich onder het toezicht van het douanebestuur bevinden;

tweede onderdeel, in elk geval, volgens artikel 249 van de algemene wet van 26 augustus 1822, wanneer de over-

tredingen, fraudes, misdrijven of misdaden, onverminderd de strafvordering, tevens tot betaling van rechten of accijnzen en also tot een civiele actie aanleiding geven, de kennisneming en berechting daarvan in beide opzichten tot de bevoegde criminele of correctionele rechter behoort en deze rechter beide zaken berecht, hetgeen impliceert dat, zelfs in geval van vrijspraak van de klaagde, de strafrechter niettemin uitspraak moet doen over de burgerlijke vordering van het bestuur tot betaling van de rechten, welke bij hem aanhangig is, tegelijkertijd als over de strafvervolgning;

derde onderdeel, door geen uitspraak te doen of na te laten regelmatig uitspraak te doen over de eisen tot betaling van de invoer-, accijns- en verbruiksrechten, door de dagvaarding van het bestuur tegen de verweerders ingesteld en waarin het bestuur heeft volhard, het bestreden arrest voorts artikel 97 van de Grondwet heeft geschonden;

Wat het eerste onderdeel betreft:

Overwegende dat artikel 71 van het Strafwetboek toepasselijk is in zaken van douane en accijnzen;

Overwegende dat de *goede trouw* een *rechtvaardigingsgrond* kan opleveren wanneer zij het *gevolg is van een onoverwinnelijke dwaling*;

Dat het arrest releveert dat, om de redenen welke het aanstipt, de verweerders in de mening mochten verkeren dat de bij hen afgenomen goederen langs normale weg het binnenland hadden verlaten;

Dat de rechter daaruit heeft kunnen afleiden dat de verweerders zich konden beroepen op onoverkomelijke dwaling;

Dat het onderdeel niet kan aangenomen worden;

Wat het tweede en het derde onderdeel betreft:

Overwegende dat blijkens artikel 249 van de wet van 26 augustus 1822, wanneer overtredingen, fraudes of misdrijven, onverminderd de strafvordering, tevens tot betaling van rechten of accijnzen aanleiding geven, dus tot een civielrechtelijke vordering, de kennisneming daarvan behoort tot de bevoegde strafrechter, en dat deze, ook in geval van vrijspraak van de verdachte, uitspraak moet doen over de civielrechtelijke vordering van de Staat tot betaling van de rechten;

Dat het Hof van beroep dus niet mocht nalaten, zoals het deed, uitspraak te doen over de vordering van eiser strekkende tot betaling van de invoer-, accijns- en verbruiksrechten, door de dagvaarding tegen de verweerders ingesteld;

Dat deze onderdelen gegrond zijn;

II. Aangaande de voorziening ingesteld door Gérard:

Overwegende dat de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

Om die redenen,

Decreteert de afstand door de Staat van zijn voorziening tegen verweerder Vantomme;

Veroordeelt de Belgische Staat, Minister van Financiën, in de kosten van deze voorziening;

Verwerpt de voorziening van Gérard;

Veroordeelt deze laatste in de kosten van deze voorziening;

Vernietigt het bestreden arrest, in zover het geen uitspraak doet over de eis tot betaling van de invoer-, accijns- en verbruiksrechten door de dagvaarding ingesteld tegen de verweerders Dewulf, Brackx en Vercrusse en in zover het 5/9 van de kosten gevallen aan de zijde

van het Bestuur, ten laste van het Bestuur legt;

Verwerpt voor het overige de voorziening van de Belgische Staat, Minister van Financiën, tegen de genoemde verweerders;

Beveelt dat melding van dit arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt eiser in de helft van de kosten van deze voorziening en ieder van de drie verweerders in 1/6 van die kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

NOOT. — Zie ook: Cass., 4 november 1946, *Pas.*, 1946, I, 399 met noot, R.D.P., 1946-47, 375 met noot.

HOF VAN CASSATIE

1° Kamer. — 9 december 1971.

Afdelingsvoorzitter: M. J. Valentin.

Raadsheren: MM. L. de Waersegger, Baron J. Richard, Ridder G. de Schaetzen (verslaggever) en A. Ligot.

Advocaat-generaal: M. A. Colard.

Inkomstenbelastingen. — Personen. — Vrije beroepen. — Volledig of gedeeltelijk herstel van een baatderving. — « Compensatoire » Interesten.

Met betrekking tot de beoefenaars van de vrije beroepen en de andere personen als bedoeld in art. 20, 3°, W.I.B., zijn de vergoedingen van alle aard die gedurende het uitoefenen van het bedrijf verkregen zijn en het volledig of gedeeltelijk herstel van een baatderving uitmaken, niet krachtens art. 26, doch op grond van art. 30 W.I.B. belastbaar.

Wanneer het bestreden arrest, zonder van de overeenkomst een uitlegging te geven die met de bewoordingen ervan onverenigbaar is, op grond van de samenhang, beslist dat de « compensatoire » Interesten niet het herstel van een derving van baten vertegenwoordigen, doch de compensatie van de schade die enkel ontstaat is uit de op de dag van de dading vastgestelde vertraging inzake betaling van de geldsommen die sinds de dag van het ongeval verschuldigd zijn, beslist het wettelijk dat die Interesten niet onder de belastbare bestanddelen konden begrepen worden.

Belgische Staat t/Duque.

Gelet op het bestreden arrest, op 4 januari 1971 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97, 112 van de Grondwet, 20 inzonderheid 2°, 26 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en 6, paragraaf 5, inzonderheid lid 2 (1°), van de wet van 20 november 1962 hervorming van de inkomstenbelastingen, dat artikel 26, 2°, van genoemd wetboek is geworden,

doordat het bestreden arrest, na in feite te hebben aangenomen dat een vergoeding aan verweerder, architect van beroep, toegekend door de verzekeraar van de aansprakelijke derde van het verkeersongeval waarvan hij het slachtoffer werd, het volledig of gedeeltelijk herstel van een bestendige derving van baten uitmaakt; niettemin beslist dat deze vergoeding niet in de personenbelasting kan worden aangeslagen krachtens artikel 26, 2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, op grond dat deze wettelijke bepaling enkel dient ter omschrijving van de belastingplicht van de personen als bedoeld in artikel 20, 2°, van hetzelfde wetboek, dat wil zeggen van andere perso-

nen dan de beoefenaars van vrije beroepen en dat deze beperking niet ontzenuwd kan worden door het gebruik, in genoemd artikel 26,2°, van de woorden « winsten, baten of bezoldigingen ».

terwijl volgens artikel 20 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen welke rechtstreeks of onrechtstreeks voortkomen uit activiteiten van alle aard en het 2° ervan, benevens de personen bezoldigd door een derde zonder verbonden te zijn door een aannemingscontract, met name de verkrijgers van pensioenen of lijfrenten bedoelt; deze algemene bewoordingen geen uitsluiting bevatten van enig pensioen of enige rente, waarvan de oorzaak in een of andere bedrijfsactiviteit ligt, welke er ook de verkrijger van is; noodzakelijkerwijs hetzelfde geldt voor artikel 26 van hetzelfde wetboek dat verwijst naar genoemd artikel 20, 2°, en waarvan het 2°, ingevoerd bij artikel 6, paragraaf 5, van de wet van 20 november 1962 houdende hervorming van de inkomstenbelastingen trouwens in dat opzicht geen enkele twijfel laat bestaan daar het uitdrukkelijk doelt op de renten of pensioenen van andere gelijkaardige toelagen die het volledig of gedeeltelijk herstel van een bestendige derving van winsten, baten of bezoldigingen uitmaken:

Overwegende dat het arrest vaststelt dat de in het middel bedoelde vergoeding die verweerder gedurende de uitoefening van zijn beroep van architect heeft bekomen het volledig of gedeeltelijk herstel van een bestendige derving van baten uitmaakt;

Overwegende dat de paragrafen B, C, D en E van de eerste onderafdeling van afdeling IV van hoofdstuk II van titel II van het Wetboek van de inkomstenbelastingen respectievelijk voor elke categorie van personen als bedoeld in artikel 20 van genoemd wetboek de belastbare bedrijfsinkomsten bepalen;

Dat, met betrekking tot de beoefenaars van de vrije beroepen en de andere personen als bedoeld in artikel 20, 3°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, de vergoedingen van alle aard die gedurende het uitoefenen van het bedrijf verkregen zijn en het volledig of gedeeltelijk herstel van een baatderving uitmaken, niet krachtens artikel 26 doch op grond van artikel 30 van genoemd wetboek belastbaar zijn;

Dat het arrest, door te beslissen dat artikel 26,2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen ten deze niet van toepassing is, geen enkele van de in het middel aangeduide wettelijke bepalingen heeft geschonden;

Dat het middel naar recht faalt;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1319 tot 1322, 1382 van het Burgerlijk Wetboek, 26, 2°, en 30, 2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen,

doordat het bestreden arrest beslist dat niet onder de in de personenbelasting belastbare bestanddelen kunnen worden begrepen de interesten die « compensatoir » worden genoemd in de overeenkomst welke bij dading de vergoeding regelt die aan verweerder, slachtoffer van een verkeersongeval, verschuldigd is door de verzekeraar van de voor dit ongeval aansprakelijke derde, op grond dat het in werkelijkheid gaat om moratoire interesten, bestemd om de bijzondere schade te compenseren die enkel ontstaan is uit de op de dag van de dading vastgestelde vertraging inzake betaling van de geldsommen die sinds de dag van het ongeval verschuldigd zijn,

terwijl de interesten die ten deze werden verleend in het kader van de aquilische aansprakelijkheid en voor een periode van vóór de overeenkomst waarbij ze worden toegekend, wel degelijk compensatoire interesten zijn die, in de mate dat ze een integrerend deel vormen van de bedragen verleend als herstel van een tijdelijke of bestendige derving van baten, belastbaar zijn evenals die bedragen zelf;

Overwegende dat de door verweerder gesloten overeenkomst van minnelijke schikking niet preciseert welke betekenis de partijen aan de bewoordingen « compensatoire interesten » hebben willen geven;

Overwegende dat het arrest, op grond van de context van de akte, beslist dat deze interesten niet het herstel van een derving van baten vertegenwoordigen, doch de compensatie van de schade die enkel ontstaan is uit de op de dag van de dading vastgestelde vertraging inzake betaling van de geldsommen die sinds de dag van het ongeval verschuldigd zijn;

Dat het aldus van genoemde overeenkomst geen uitlegging heeft gegeven die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan;

Dat het arrest, derhalve, wettelijk heeft beslist dat genoemde interesten niet onder de belastbare bestanddelen konden begrepen worden;

Dat het middel niet kan worden aangenomen;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiser in de kosten.

NOOT. — Het hoofdprobleem dat zich terzake stelde, kan als volgt samengevat worden: is de vergoeding, die aan een beoefenaar van een vrij beroep wordt toegekend door de verzekeraar van de aansprakelijke derde van het verkeersongeval waarvan hij het slachtoffer werd, en die het volledig of gedeeltelijk herstel van een bestendige derving van baten uitmaakt, belastbaar?

Vooraf zij opgemerkt dat een derving van bedrijfsinkomsten moet vaststaan: niet elke vergoeding, die wordt toegekend uit hoofde van een bestendige werkonbekwaamheid of invaliditeit, is in se aan belasting onderworpen. Zo zullen de vergoedingen voor morele of lichamelijke schade, zonder dat hiermede een effectieve « baatderving » gepaard gaat —, niet belastbaar zijn. Moeilijkheden kunnen zich voordoen wanneer door de rechtbanken een vergoeding ex aequo et bono wordt toegekend, die terzelfdertijd de morele en materiële schade moet dekken. Een « ventilatie » is dan noodzakelijk.

In het Wetboek der Inkomstenbelastingen nu wordt sub titel II, hoofdstuk II, afdeling IV, gehandeld over de « bedrijfsinkomsten ».

Artikel 20 bevat in vier punten de opsomming van al de inkomsten die als bedrijfsinkomsten beschouwd worden. In de daarop volgende artikels worden de vier punten systematisch en meer uitvoerig hernomen:

a) winsten van nijverheids-, handels- of landbouwbedrijven (art. 21 - 25);

b) bezoldigingen, pensioenen en ermede gelijkgestelde inkomsten (art. 26 - 29);

c) baten van vrije beroepen, ambten, posten of andere winstgevende bezigheden (art. 30);

d) winsten of baten in verband met een vroeger uitgeoefende zelfstandige bedrijfsactiviteit (art. 31 - 32).

Bij een nader onderzoek van artikel 30, meer bepaald het tweede lid, 2°, valt onmiddellijk op dat er alleen gesproken wordt over « de vergoedingen van alle aard... als volledig of gedeeltelijk herstel van een tijdelijke baatderving ». (Een identieke terminologie vinden we ook terug in artikel 22,6° wat de winsten van nijverheids-, handels- of landbouwbedrijven betreft.)

Daarentegen wordt in artikel 26, dat op de bezoldigingen betrekking heeft, de volgende omschrijving gegeven:

« 2° de renten of pensioenen en andere gelijkaardige toelagen, die het volledig of gedeeltelijk herstel van een bestendige derving van winsten, baten of bezoldigingen uitmaken. ».

Deze tweevoudige vaststelling doet natuurlijk de volgende twee vragen rijzen:

1° — zijn de vergoedingen, die aan de beoefenaars van vrije beroepen of aan de genietters van winsten uit nijverheids-, handels- of landbouwbedrijven worden betaald als herstel van de bestendige baat- of winstderving dan niet belastbaar?

2° — zijn evenzo de bedragen, die aan bezoldigden toegekomen bij tijdelijke inkomstenderving vrij van belasting?

Nopens deze tweede vraag heeft het Hof van Cassatie reeds vroeger uitspraak gedaan (Cass. 14 dec. 1964, Pas., 1, 370). Het Hof besliste dat deze vergoedingen niet belastbaar zijn. Hierdoor werd de stelling bevestigd, die door E. Bours verdedigd werd in een interessant artikel « Le nouveau régime fiscal des indemnités allouées en cas d'accident », J.T. 1963, blz. 181 en volg. (zie eveneens J.T. 1966, blz. 404).

Zou men, op basis van een lacune in de wetgeving, eveneens tot de niet belastbaarheid kunnen besluiten van de sub 1° bedoelde vergoedingen? Op deze vraag heeft Bours (o.c.) blz. 182 ontkennend geantwoord. Zijn stelling, die in cassatie door de administratie werd verdedigd, kan als volgt samengevat worden: — waar artikel 20,2° bij de bedrijfsinkomsten rangschikt « de verschillende bezoldigingen a) van alle personen bezoldigd door een derde, zonder verbonden te zijn door een aannemingscontract, met inbegrip van de verkrijgers van pensioenen of lijfrenten », worden voor deze laatste zinsnede alle genietters van renten, of pensioenen en andere gelijkaardige toelagen bedoeld;

— artikel 26, dat in zijn aanhef verwijst naar art. 20, 2°, laat in dat opzicht geen twijfel bestaan, vermits het sub 2° duidelijk doelt op de renten of pensioenen en andere gelijkaardige toelagen, die het volledig of gedeeltelijk herstel van een bestendige derving van winsen, baten of bezoldigingen uitmaken. Deze drie termen zijn nu juist de specifieke termen waarmee de verschillende categorieën bedrijfsinkomsten worden aangeduid.

Het Hof van Cassatie heeft dit tekstargument echter verworpen. Het Hof is van oordeel dat, op basis van de in het Wetboek gebeurde indeling der bedrijfsinkomsten, artikel 26 alleen maar op de bezoldigingen toepasselijk is. Het belang van dit arrest is dan ook gelegen in het feit dat een wettekst geïnterpreteerd wordt volgens zijn plaats in het kader van het Wetboek.

Een tweede probleem was gerezen i.v.m. de belastbaarheid van de interesten, die in de dading door de partijen als « compensatoire » werden omschreven.

Wanneer deze interesten enkel de vergoeding uitmaken van de schade die ontstaat uit de vastgestelde vertraging in de betaling der hoofdsom, en dus in feite « moratoire » zijn, behoren zij niet tot de belastbare elementen.

Marc De Sutter,
Advocaat te Gent.

HOF VAN CASSATIE

3° Kamer. — 26 april 1972.

Voorzitter : M. A. Wauters.
Raadsheer-verslaggever : M. Versée.
Advocaat-generaal : M. F. Dumon.
Advocaten :
Mrs. J. Van Ryn en Claeys Bouaert.

1. Vennootschappen. — Vereffende vennootschap. — Voortbestaan voor haar schulden. — Termijn.
2. Inkomstenbelastingen. — Vereffende vennootschap. — Aanslag. — Vernietiging. — Nieuwe aanslag volgens art. 260 W.I.B.

1. Een vennootschap waarvan de vereffening beëindigd is, blijft gedurende een termijn van vijf jaar na de bekendmaking van het sluiten van de vereffening voortbestaan ten einde het de schuldeisers mogelijk te maken hun rechten te doen gelden (art. 194, lid 4, Vennootschappenwet).

2. Wanneer tegen een vennootschap waarvan de vennootschap beëindigd is, binnen de wettelijke aanslagtermijn en binnen de termijn van art. 194, lid 4 Vennootschappenwet, een aanslag gevestigd werd, kan, na de vernietiging van deze aanslag, overeenkomstig art. 260 W.I.B. een nieuwe aanslag gevestigd worden, zelfs als de termijn van art. 194, lid 4 Vennootschappenwet dan verstreken is: het vestigen van de nieuwe aanslag is de voortzetting van de door de vernietigde aanslag ingeleide taxatieprocedure.

N.V. Ets. Liniers Filature Van der Straeten,
vereffend t./Belgische Staat.

Gelet op het bestreden arrest, op 21 mei 1971, door het Hof van beroep te Gent gewezen;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 74bis van de gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, 32 van de wet van 20 augustus 1947 die voorgaande beschikking in de gecoördineerde wetten invoert, 1865 van het Burgerlijk Wetboek, 178, 194, in het bijzonder alinea 4 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen,

doordat het bestreden arrest, hoewel het vaststelt dat de nieuwe aanslag, na vernietiging van een vorige aanslag door arrest van het Hof van beroep te Brussel, van 22 december 1965, gevestigd werd na de ontbinding en vereffening van eiseres, en eveneens na de verjaringstermijn bedoeld in het aangehaald artikel 194, alinea 4, van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, niettemin beslist dat de nieuwe aanslag rechtsgevaldig kon worden gevestigd omdat hij de oorspronkelijke, vernietigde aanslag slechts verving,

terwijl, eerste onderdeel, de rechtspersoonlijkheid van een naamloze vennootschap definitief verdwijnt na het bereiken van de in hogervermeld artikel 194 bedoelde termijn, en een aanslag, zelfs voortspuitend uit de toepassing van artikel 74bis van de gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, niet kan worden gevestigd ten laste van een morele persoon die onbestaande is op het ogenblik van zijn vestiging, zodat de aanslag ingekohierd op 1 april 1966, in tegenstelling tot wat het arrest beslist, bij gebrek aan het bestaan van een belastingplichtige, elke wettelijke grond mist (schending van de in het middel aangehaalde wettelijke bepalingen, vermeld artikel 194, alinea 4, in het bijzonder);

tweede onderdeel, een aanslag gevestigd bij toepassing van artikel 74bis van de gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, naar de tekst van deze bepaling, slechts kan worden ingekohierd ten laste van dezelfde belastingplichtige of de ermee gelijkgestelde personen, op beperkende wijze aangeduid in haar alinea 3, en in het geval van het volledig verdwijnen van de rechtspersoonlijkheid van een naamloze vennootschap, dergelijke identiteit van een gelijkstelling met de belastingplichtige niet is gerealiseerd zodat ook om die reden, en in tegenstelling met hetgeen het arrest beslist, geen toepassing kan worden gemaakt van voormeld artikel 74bis (schending van de in het middel aangehaalde wettelijke bepalingen, het aangehaald artikel 74bis in het bijzonder);

Wat het eerste onderdeel betreft:

Overwegende dat de naamloze vennootschap « Etablissements Liniers Filature Van der Straeten » op 14 november 1946 in vereffening werd gesteld en de vereffening werd

gesloten bij notariële akte van 30 december 1946, bekendgemaakt in het Staatsblad van 17 januari 1947 ;

Overwegende dat op 29 september 1950 ten name van de ontbonden vennootschap een aanslag in de bedrijfsbelasting werd gevestigd, die evenwel bij arrest van 22 december 1965 van het Hof van beroep te Brussel vernietigd werd ;

Overwegende dat de administratie op 1 april 1966 ten name van dezelfde belastingschuldige een nieuwe aanslag heeft gevestigd, dit met toepassing van artikel 74bis, eerste lid, van de op 15 januari 1948 gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, thans artikel 260 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen ;

Overwegende dat een vennootschap, waarvan de vereffening beëindigd is, blijft voortbestaan ten einde het de schuldeisers mogelijk te maken hun rechten te doen gelden gedurende een termijn van vijf jaar vanaf de bekendmaking van het sluiten van de vereffening ;

Overwegende dat artikel 260 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen tot doel heeft de administratie toe te laten binnen de perken die in dit artikel en in artikel 262 bepaald zijn, nog een aanslag te vestigen hoewel de gewone aanslagtermijnen reeds verstreken zijn ; dat het vestigen van bedoelde aanslag echter de voortzetting is van de door de vernietigde aanslag ingeleide taxatieprocedure, en dat deze nieuwe aanslag de plaats inneemt van de vernietigde oorspronkelijke aanslag voor zover deze laatste binnen de wettelijke termijn op het kohier werd gebracht ;

Overwegende dat nu ten deze de oorspronkelijke aanslag rechtsgeldig was gevestigd, zowel binnen de aanslagtermijn destijds bepaald bij artikel 74 van de bij besluit van de Regent van 15 januari 1948 gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, als binnen de termijn bepaald bij artikel 194, lid 4, van de wet op de handelsvennootschappen, de betwiste nieuwe aanslag evenmin met miskenning van laatstvermelde termijn werd gevestigd ;

Dat het onderdeel naar recht faalt ;

Wat het tweede onderdeel betreft :

Overwegende dat de betwiste aanslag, in overeenstemming met artikel 260 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, ten name van dezelfde belastingschuldige werd gevestigd ;

Dat het onderdeel derhalve feitelijke grondslag mist ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt de eisers in de kosten.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 22 juni 1972.

Voorzitter : M. Paës.

Raadsheren : M. Delvaen Mevr. de Man.

Advocaten : Mrs. E. Verschueren en O. Truyen.

Renten. — Schadevergoeding wegens quasi-delictuele fout. — Toekenning van gerechtelijke interesten. — Vanaf de dag van de beslissing.

Het arrest dat aan een door een verkeersongeval getroffen partij een schadevergoeding « vermeerderd met de gerechtelijke interesten » toekent, beslist uiteraard dat de gerechtelijke interesten verschuldigd zijn vanaf de dag waarop het arrest gewezen werd.

Wuyts en Van Elsacker t./ Franck.

Overwegende dat de vordering strekt tot uitlegging, bij toepassing van artikel 793 Gerechtelijk Wetboek, van het door dit Hof op 12 februari 1971 onder partijen gewezen arrest, waarbij verweerder Franck Ludovicus o.m. werd veroordeeld tot betaling aan aanlegster Wuyts Simonne, echtgenote Van Elsacker, van een bedrag van 506.815 fr., verhoogd met de gerechtelijke interesten, alsook tot de kosten van beide instanties ;

Overwegende dat partijen het niet eens zijn over de aanvangsdatum die voor de berekening van de gerechtelijke interesten in aanmerking komt ;

Overwegende dat, in strijd met het betoog van aanleggers, het Hof in het ter uitlegging onderworpen arrest, waarbij een tweede aanlegster, die op 14 april 1966 slachtoffer werd van een verkeersongeval, voormeld bedrag van 508.515 fr. werd toegekend « vermeerderd met de gerechtelijke interesten », uiteraard heeft beslist dat de gerechtelijke interesten verschuldigd zijn vanaf de dag waarop het arrest gewezen werd, d.i. sinds 12 februari 1971 ;

Overwegende dat weliswaar het begrip « gerechtelijke interesten » zowel op de vergoedende als op de verwijlinteresten kan wijzen, maar dat bij schadeloosstelling wegens aquilaanse fout en bij optantenis van precisering ten deze in de voor uitlegging onderworpen beslissing — zoals hier — de gerechtelijke interesten een moratoir karakter hebben en dienvolgens slechts verschuldigd kunnen zijn vanaf de datum van de definitieve beslissing die ze toekent, ter zake vanaf 12 februari 1971 ;

dat dit ter zake a fortiori het geval is, daar aanleggers in hun conclusie tijdens het debat vóór het ter interpretatie voorgelegde arrest vergoedende en gerechtelijke interesten heeft toegestaan, waaruit volgt dat de gerechtelijke interesten hier niets anders dan verwijlinteresten kunnen zijn ;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935 ;
Ontvangt de vordering ;
Verklaart die niet gegrond ;
Wijst aanleggers ervan af ;
Verwijst aanleggers in de kosten.

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 13 december 1972.

Voorzitter : M. Carnewal.

Rechters : MM. Maes en Nuytinck.

Advocaat-generaal : M. Ely.

Advocaten : Mrs. Schramme, F. Van Hoorebeke, Micholt loco E. D'Hondt, J. Verduyn, Vertriest, V. De Wolf en Demeestere.

Verzekeringen. — Civielrechtelijke aansprakelijkheid. — Motorrijtuigen. — Stoffelijke door brand veroorzaakte schade. — Verzekerde som.

Wanneer door een verkeersongeval lichamelijk letsel en tevens de brand van woningen werd veroorzaakt, hebben de schadelijders tegen de verzekeraar van de schuldige een vordering voor de gehele schade m.b.t. de lichamelijke letsels, maar ingevolge de bepalingen van art. 3, lid 4, en art. 6 van de wet van 1 juli 1956, overgenomen

en vermeld in de polis, zijn de verplichtingen van de verzekeraar jegens de schadelijders wegens stoffelijke, door brand veroorzaakte schade beperkt tot het bedrag van vijf miljoen frank, en indien er meer dan een benadeelde is en het totaal bedrag van de verschuldigde schadeloosstellingen de verzekerde som overschrijdt, moeten de rechten van de benadeelde worden teruggebracht tot het beloop van die som.

Coudeville e.a. t./ Moreno en N.V. Condor - Unitas.

Overwegende dat de verweerder Moreno G. na strafrechtelijk te zijn veroordeeld op civielrechtelijk gebied alleen verantwoordelijk werd verklaard voor het ongeval en, in solidum met de vrijwillig tussenkomende partij aansprakelijk voor de vergoeding der schadelijke gevolgen ervan;

Overwegende dat de eerste rechter terecht heeft beslist dat, ingevolge de bepalingen van het art. 3, § 4 en art. 6 van de wet van 1 juli 1956, betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorvoertuigen, overgenomen en vermeld onder art. 5 van de verzekeringspolis nr. 10/07728 van eerste verweerder, de verplichtingen van de verzekeraar van de verweerder, de N.V. Condor-Unitas, t.o.v. derden-schadelijders wegens materiële schade veroorzaakt door brand, beperkt zijn tot het maximaal bedrag van 5.000.000 fr.; dat, indien er meer dan één benadeelde is en het totaal bedrag van de verschuldigde schadeloosstellingen de verzekerde som overschrijdt, de rechten van de benadeelde tegen de verzekeraar naar evenredigheid moeten teruggebracht worden tot het beloop van die som (art. 6, wt van 1.7.1956);

Overwegende dat, behalve wat de eis Jacobs Fr. betreft, de schadebedragen thans definitief kunnen worden vastgesteld; dat dit echter ook voor gevolg heeft dat de materiële schade veroorzaakt door brand, eerst in haar geheel zal kunnen bepaald worden nadat het resultaat van het onderzoek van de terecht door de eerste rechter aangewezen deskundige in zake Jacobs Fr., zullen gekend zijn en door de bevoegde rechter beoordeeld;

Overwegende dat de eerste rechter, nu de onderscheiden toe te kennen schadeloosstellingen wegens brand tot het gezamenlijk bedrag van 5.000.000 fr., naar evenredigheid dient toebedeeld, ten onrechte een deel (1/3) van de toegekende hoofdsommen definitief ten laste legde van Moreno en de overige 2/3 als provisionele vergoedingen ten laste van de beide verweerders in solidum; dat zulks een onmogelijke regeling der belangen voor gevolg zal hebben nadat het deskundig verslag zal neergelegd zijn en de dan toe te kennen bedragen samen de 5.000.000 fr. mochten overschrijden;

Overwegende dat voor iedere burgerlijke partij dient te worden nagegaan welke schade rechtstreeks verband houdt met de brand en deze welk een gevolg is van het verkeersongeval en die volledig en zonder enige beperking door de beide gedaagden in solidum dient te worden vergoed voor zover de definitieve veroordeling tot schadeloosstelling t.o.v. Moreno niet gewijzigd wordt;

Overwegende dat in afwachting dat de brandschade geleden door de burgerlijke partij Jacobs definitief zal kunnen worden bepaald, het aangewezen voorkomt provisionele vergoedingen toe te kennen ex aequo et bono geschat op 80% van de toe te kennen sommen ten einde te voorkomen hetgeen art. 6, wet van 1.7.1956 voorziet in geval van onwetendheid van het bestaan van andere vorderingen, wat hier niet het geval is en waardoor Jacobs zou kunnen benadeeld worden;

Overwegende dat het de vrijwillig tussenkomende partij vrijstaat, onder eigen verantwoordelijkheid, aan bepaalde burgerlijke partijen, volledige uitbetaling te doen; dat ze

echter de bepalingen van art. 6 van de wet van 1.7.1956 niet uit het oog mag verliezen, nu ze bekend is met de vorderingen van andere benadeelden, en later tot hoger uitbetalingen dan het totaal bedrag van 5.000.000 fr. zou kunnen gehouden zijn;

Op deze gronden,

Het Hof,

rechtdoende op tegenspraak t.o.v. de vrijwillig tussenkomende partij, N.V. Condor-Unitas, bij verstek in hoofde van Moreno G.;

Gelet op de wetsbepalingen in het aangevochten vonnis aangehaald en gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935, en art. 211 van het wetboek van strafvordering, al deze wetsbepalingen door de heer Voorzitter ter terechtzitting van heden aangehaald;

Alle andere en meer omvattende besluiten als ongegrond verwerpend;

Verklaart de onderscheiden principale hogere beroepen, beperkt tot de civielrechtelijke belangen en de onderscheiden incidentele hogere beroepen voor zover gericht tegen de vrijwillig tussenkomende partij, N.V. Condor-Unitas, ontvankelijk;

Stelt vast dat de veroordelingen t.o.v. Moreno definitief zijn;

Bevestigt het bestreden vonnis, mits deze wijzigingen dat de vrijwillig tussenkomende partij, N.V. Condor-Unitas in solidum met G. Moreno, zal gehouden zijn tot de provisionele vergoedingen aan de burgerlijke partij N.V. La Royale Belge ten belope van 16.075,20 fr.; aan de burgerlijke partij N.V. The Ocean, ten belope van 2.943.064 fr.; aan de burgerlijke partij Van Belleghem R. - Regelbrugge Elvira, ten belope van 14.420 fr.; aan de burgerlijke partij Jacobs Fr. ten belope van: 204.287,20 fr. + 700.000 fr.; aan de burgerlijke partij Timmermans W. ten belope van 14.412 fr. en aan de burgerlijke partij Le Foyer ten belope van 235.436,80 fr. met de vergoedende interesten zoals door de eerste rechter bepaald, en de gerechtelijke interesten vanaf heden;

Veroordeelt de beide gedaagden solidair in de kosten van hoger beroep aan de zijde der burgerlijke partijen gevallen;

Wijst de zaak terug naar de eerste rechter voor verdere afhandeling der civielrechtelijke belangen.

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

Afdeling Antwerpen.

7^e Kamer. — 23 november 1972.

Voorzitter: M. Coremans.

Raadsheren in sociale zaken:

MM. De Groote en Baudet.

Advocaat-generaal: M. De Leye.

Advocaten:

Mrs. A. Demet en L. Goossens loco Schuermans.

Arbeidsongevallen. — Bewijs. — Oorzaak ongeval. — Val.

Tenzij het wettelijk tegenbewijs geleverd is, heeft recht op arbeidsongevallenvergoedingen de getroffene die het bewijs brengt van een plotselinge gebeurtenis — zoals een val —, van een letsel en van het feit dat het ongeval gebeurd is tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.

De getroffene dient in de regel geen bewijs te brengen omtrent de oorzaak van het ongeval.

Mols t./N.V. Luikse Verzekeringen.

Gelet op het vonnis van 18 april 1972 van de Arbeidsrechtbank te Turnhout ;

Gelet op het hoger beroep van 19 mei 1972 ;

Op 26 januari viel eiseres in hoger beroep in bezwijming tijdens haar werk, stootte zich aan een meubel, verwondde zich aan het achterhoofd en was een tijd werkonbekwaam. Bij het aangevochten vonnis weigerde de arbeidsrechtbank het ongeval als een arbeidsongeval te erkennen, overwegende dat het arbeidsongeval niet bewezen is gezien er nergens sprake is van een plotse abnormale gebeurtenis die het gevolg is van de plotse inwerking van een van buiten uit inwerkende kracht.

Eiseres in hoger beroep doet gelden dat de 1 januari 1972 in werking getreden arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 het vereiste niet meer heeft weerhouden dat het bestaan moet bewezen worden van een van buiten uit werkende kracht.

Betreffende de toepasbaarheid van de arbeidsongevallenwet volgt in rechte uit artikel 7, tweede lid, en artikel 9 van de wet van 10 april 1971 dat, tenzij het wettelijk tegenbewijs geleverd is, op arbeidsongevallenvergoeding gerechtigd is het arbeidsslachtoffer dat het bewijs brengt, ten eerste van een plotselinge gebeurtenis, ten tweede van een letsel, ten derde van het feit dat het ongeval overkomen is tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst. Waaruit resulteert dat het arbeidsslachtoffer in regel geen bewijs te brengen heeft omtrent de oorzaak van het ongeval.

Niet betwist, noch tegengesproken is dat eiseres in hoger beroep op 26 januari 1972 gevallen is. De val is kennelijk een plotselinge gebeurtenis (zie hieromtrent De Verzekering, aflevering 223 van 1972, blz. 14). Niet betwist, noch tegengesproken is evenmin dat eiseres in hoger beroep bij haar val letsel heeft opgelopen dat tot werkonbekwaamheid aanleiding gaf. Uit een en ander bewijs volgt dat, met toepassing van artikel 9 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, het letsel vermoed wordt door een ongeval te zijn veroorzaakt. Niet betwist, noch tegengesproken is, ten slotte, dat het ongeval is overkomen tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst die eiseres in hoger beroep verbond met de N.V. Velasques te Geel, verzekerde van gedaagde in hoger beroep. Met toepassing van artikel 7, tweede lid, van meergenoemde wet volgt daaruit dat het ongeval moet geacht worden als overkomen door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.

Vermits door gedaagde in hoger beroep het wettelijk toegelaten tegenbewijs omtrent de relatie tussen de plotselinge gebeurtenis en het letsel en omtrent de relatie tussen het ongeval en de uitvoering van de arbeidsovereenkomst niet gebracht, noch aangeboden wordt, dient kwestieuze val als een arbeidsongeval te worden beschouwd.

(.....)

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

2e Kamer. — 29 maart 1969.

Voorzitter : M. A. Fraeijs.

Rechters : MM. L. Denys en J. Dinneweth.

Advocaten : Mrs. H. Devroe en R. T'Jonck.

Mede-eigendom en onverdeeldheid. — Aan drie zijden afgesloten erf. — Oprichten van een muur aan de vierde zijde. — Inbezitneming van de muur van een buur.

Een tuin was aan alle zijden, behalve aan de straatzijde, afgesloten. De eigenaar bouwde een muur aan de straatzijde.

Zodoende heeft hij de zijmuur van zijn buur, waarvan hij voordien slechts een indirect voordeel had, in de totale afsluiting van zijn erf ingeschakeld en als afsluitingsmuur in bezit genomen. Krachtens art. 661 B.W. is hij tot gemeenmaking van de zijmuur verplicht over de hele lengte ervan, maar slechts tot de hoogte van de muur aan de straat.

Coudeville t./ Velle.

Overwegende dat de plaatsschouwing door de rechtbank uitgevoerd op 19 november 1968 heeft uitgewezen dat de moestuin, links en deels achter het gebouw van geïntimeerde gelegen aanvankelijk vóór de laatste bouwwerken, slechts langs drie zijden was afgesloten en niet afgesloten was langs de straatzijde ; dat het bouwen door geïntimeerde van zijn garage tegen zijn huis maar vooral van een muur langs de straatzijde van zijn gebouw tot het gebouw van appellant, voor gevolg heeft gehad de binnenkoer met moestuin volledig af te sluiten ; dat niet is bewezen geworden dat geïntimeerde van overheidswege, vooraleer tot het bouwen van zijn garage te besluiten, zou gedwongen zijn geworden zijn erf langs de straatzijde met een muur af te sluiten ; dat dan ook dient aangenomen te worden dat geïntimeerde zijn erf heeft willen volledig afsluiten en dit daadwerkelijk heeft gedaan ;

dat hij zodoende de muur van appellant, waarvan hij voordien slechts een onrechtstreeks voordeel haalde, in de totale afsluiting van zijn erf heeft ingeschakeld en deze muur als afsluitingsmuur in bezit heeft genomen ;

Overwegende dat het omvatten van een bestaande muur in een volledige afsluiting al weze het ook op de meeste plaatsen zonder steunvatting, in metseling of inkeeping, een bezitsdaad is welke de toepassing van artikel 661 van het burgerlijk wetboek wettigt (De Page, Tome V, nr. 1189 - 2/e en voetnota 7 ; Hilbert : *Traité de la Mitoyenneté* nr. 175) ; dat de inbezitneming zich over de ganse lengte van de muur van appellant uitstrekt ; dat het past de hoogte van deze inbezitneming te bepalen op de hoogte van de afsluitingsmuur welke geïntimeerde bouwde langs de straatzijde, gezien dit de hoogte uitmaakt waarop geïntimeerde zijn erf heeft willen afsluiten (Hilbert : *Traité de la Mitoyenneté* nr. 191) ;

Overwegende dat evenwel de overnameprijs slechts na deskundige opdracht zal kunnen bepaald worden ;

Overwegende dat het beroep derhalve gegrond is ;

.....

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

1e Kamer. — 18 mei 1972.

Voorzitter : M. J. Rollier.

Rechters : MM. R. Mosselman en E. Mertens.

Openbaar Ministerie : M. F. van den Berghe.

Advocaten : Mrs. J. van Assche, J. Van Wiele en Bos loco L.J. Martens.

Huwelijksvermogenstelsels. — Gemeenschap. — Tijdens het huwelijk door de man gesloten lening. — Eis tot terugbetaling na echtscheiding. — Vrouw die de gemeenschap aanvaard heeft.

Ouders hadden aan hun zoon vóór zijn echtscheiding geld geleend en spreken na de echtscheiding man en vrouw tot terugbetaling aan.

Ten onrechte werpt de vrouw op dat de lening niet door een geschrift van haar hand bewezen is en dat het om een gift ging.

Als hoofd van de gemeenschap mocht de man verbintenissen aangaan die de gemeenschap verbinden. De vrouw, die de gemeenschap aanvaard heeft, is geen derde, en moet, indien zij veinzing aanvoert, deze bewijzen. Daar echter niet bewezen is dat de verweerders zich solidair verbonden hebben, moeten zij elk voor de helft van de schuld instaan.

Dooms t./ Dooms en Philips.

Overwegende dat eisers van verweerders solidairlijk 400.000 frank vorderen, met de gerechtelijke interesten en de kosten, ten titel van terugbetaling van een lening aan eerste verweerster, hun zoon, toegestaan vóórdat deze van tweede verweerster uit de echt gescheiden was ;

Overwegende dat eerste verweerster vordert dat er zou gezegd worden voor recht dat verweerders, ieder voor de helft, dienen in te staan voor de terugbetaling van de lening, kosten als naar recht ;

Overwegende dat tweede verweerster de afwijzing van de eis vordert, als onontvankelijk, minstens ongegrond, kosten lastens eisers ;

Overwegende dat zij alleen opwerpt dat de lening niet bewezen is door een geschrift van haar hand, en dat het bovendien om een gifte ging ;

Overwegende dat eerste verweerster, als hoofd van de huwgemeenschap, verbintenissen mocht aangaan die deze gemeenschap verbinden (De Page, Traité, XI, nr. 471, i) ;

Overwegende dat de tweede verweerster, zijn echtgenote, wanneer zij zoals in casu, de huwgemeenschap aanvaardt, geen derde is ten aanzien van de rechtshandelingen geldig gesteld door haar man en derhalve, indien zij veinzing of een ander bedrog inroept, deze moet bewijzen (id. nr. 464, 1°, a) en nota 9, en nr. 523 ; Kluyskens, Huwelijkscontract, nr. 268, II, 2°, a) ; Dekkers, Handboek, III, nr. 229 A ; Laurent, D. XXII, nr. 113-116, met verwijzing naar voorbereidende werkzaamheden van hiernagemelde wet ; Renault, Droit patrimonial de la famille, D. I (1971), nrs. 570 en 569 ; zie interpretatieve wet van 28.4.1850, opgenomen o.m. in Codes Servais et Mechelynck, onder B.W. 1322) ;

Overwegende dat tweede verweerster hoegenaamd niet bewijst dat bewuste lening, bewezen door een schuldbekentenis van eerste verweerster, niet met de werkelijkheid zou overeenstemmen, wel integendeel ;

Overwegende inderdaad dat uit de overgelegde stukken blijkt dat eisers daags vóór de lening 250.000 frank hebben afgehaald van hun spaarboekjes, dat enkele weken nadien verweerders een belangrijke aankoop hebben gedaan, die thans, bij de vereffening der gemeenschap tweede verweerster evengoed als eerste verweerster, in hoge mate ten goede komt, en dat zij bewuste rechtshandeling als lening bij de fiscus hebben laten gelden ;

Overwegende echter dat eisers niet bewijzen dat verweerders solidairlijk zijn verbonden, zodat zij elk voor de helft van bewuste schuld instaan (Kluyskens, op. cit., nr. 268, II, 2°) ;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle andere en tegenstrijdige conclusies verwerpende ; Verklaart de vordering onvankelijk en grotendeels gegrond ;

Veroordeelt verweerders ieder om aan eisers te betalen de som van tweehonderdduizend frank (200.000 frank), te vermeerderen met de gerechtelijke interesten vanaf 23 september 1971, datum der dagvaarding ;

Veroordeelt verweerders ieder tot de helft der gerechtelijke kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

4e Kamer. — 8 maart 1971.

Voorzitter : M. Van Malderen.

Openbaar ministerie : M. Peytler.

Advocaten : Mrs. Seulen en L. de Schrijver loco M. Storme.

Vennootschappen. — Rechtsvordering tegen vereffenaars voor daden van hun ambt. — Verjaring.

De vordering tegen de vereffenaars van een handelsvennootschap voor daden van hun ambt hoofdens hun aansprakelijkheid jegens derden verjaart niet vanaf de publicatie van de afsluiting van de vereffening, maar vanaf de datum van die daden.

De derde die voorhoudt dat de vereffenaars hun daden door bedrog verborgen gehouden hebben, in welk geval de verjaring maar loopt vanaf de ontdekking van de daden, moet de bedrieglijke bedoeling, kenmerk van het bedrog, bewijzen.

De vijfjarige verjaring is niet vatbaar voor stuiting of schorsing.

Belgische Staat t./ Smets en Lippens.

Gelet op het vonnis d.d. 28 januari 1965 van de 6e Kamer van deze Rechtbank,

het deskundig verslag van de heer Pierart van 9 december 1966,

de besluiten van partijen, deze van verweerders een tegeneis inleidend ;

Overwegende dat verweerders bij schriftelijke besluiten een tegeneis inleiden strekkend tot veroordeling van eiser in hoofdeis tot betaling van 50.000 frank als schadevergoeding wegens procesrechtsmisbruik, ingeval van onvankelijkheid (of niet-verjaring) van de hoofdeis ;

Overwegende dat bij voormeld vonnis de Rechtbank zich bevoegd verklaarde en namelijk vaststelde :

— dat de vordering tegen verweerders als vereffenaars van de S.V. Angoraclub gericht is voor feiten van hun ambt, en niet tegen de vereffenaars eenvoudig als vertegenwoordigers van de ontbonden vennootschap, waarvan de algemene vergadering de vereffening besliste op 25 april 1948,

— dat de verjaring loopt vanaf de beklagde feiten ;

Overwegende dat meer bepaald, in verband met de verjaring, door vermeld vonnis overwogen werd, ten opzichte van de huidige verweerders : « dat er aanleiding is te beschouwen dat de beklagde fout niet noodzakelijk uit een positieve handeling bestaat, doch uit het feit dat zij eenvoudig zouden hebben nagelaten om hun verplichtingen na te komen zoals deze werden voorgeschreven door art. 184 (van de samengeschatte wetten op de vennootschappen) door het actief te vereffenen en de schulden van de vennootschap te betalen, in het bijzonder de belastingschuld ;

Overwegende dat in de staat van de zaak de feitelijke elementen weinig bekend zijnde, er dient aangenomen te worden dat het kan — een voortdurende fout zijn, die blijft bestaan zolang de vereffening niet zal zijn afgesloten na betaling van de schuld ;

Overwegende dat het tot nu toe niet bewezen is dat de niet-betaling van de belastingschuld, waarover eiser klaagt, het resultaat zou zijn van de fout van de vereffenaars sedert méér dan 5 jaar begaan ;

Dat tot nu toe niet bewezen is dat verweerders Smets en Lippens de verjaring niet mogen invoeren ;

Overwegende dat deze fout tot nu toe niet bewezen is ; dat er aanleiding is tot deskundig onderzoek, zowel om na te speuren of de niet-betaling van de belasting-schuld het resultaat van een fout van de vereffenaars is dan om te bepalen of de gebeurlijke fout van de vereffenaars op het ogenblik van de inleiding van de vordering niet verjaard was ;

Overwegende dat de aangestelde deskundige in zijn verslag een brief d.d. 10.11.1966 van de raadsman van verweerders aanhaalt, volgens dewelke « het blijkt dat de machines op het ogenblik van de verkoop reeds waarde-loos waren : zij werden evenwel verkocht vóór dat de heren Smet en Lippens als vereffenaars waren aangeduid. Het verkoopcontract door de heer Weckx opgesteld, voorzag de verkoop aan een zekere Schock terwijl een zekere Juffrouw Van Enis zich borg stelde. De koopsom werd nooit betaald en bij onderzoek zou gebleken zijn dat zowel Schock als Van Enis insolvelabel waren » ;

Overwegende dat de deskundige in zijn verslag verder aanstipt

— « dat de materialen en de meubelen werden verkocht in juni 1948 voor 270.000-frank maar dat deze som nooit betaald werd door de koper ;

— « dat 'indien' een fout door de vereffenaars werd begaan, is het in juni 1948 bij het verkopen van het materiaal aan iemand, die niet solvabel was ;

— « dat het niet opstellen door de vereffenaars van de inventaris, bij de aanvang van hun functie en het niet samenroepen van de algemene vergadering om rekening te geven van het beheer geen invloed hebben gehad op het verwezenlijken van het actief » ;

Overwegende dat eiser in voortzetting van geding de betaling vraagt van 222.522 frank, door verweerders, als schadevergoeding hoofdens een fout door hen begaan als vereffenaars van voormelde samenwerkende vennootschap wegens het niet verwezenlijken, te gelde maken of vereffenen van het actief van de vennootschap, of althans wegens het niet-verzekeren van de verrekening van de schuldvordering van eiser ;

Overwegende dat verweerders de niet-ontvankelijkheid opwerpen wegens verjaring van de vordering van eiser op grond van art. 194, lid 5 van de samengeschatte wetten op de vennootschappen ;

Overwegende dat de vordering tegen de vereffenaars gericht door daden van hun ambt, hoofdens hun persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover derden niet verjaart vanaf de publicatie van de afsluiting van de vereffening van de vennootschap, doch vanaf de datum van voormelde daden (Hof van Beroep Brussel, 12.2.1964, Pas. 1965, II, 82 ; J. Ronse, Vennootschappen, Rechtspraak 1964-67 in Tijdschr. Privaat Recht 1967, blz. 756-757 ; Wauwermans : « Manuel de droit commercial, » uitg. 1943, blz. 332, nr. 3 en 4) ;

Overwegende dat de vijfjarige verjaring niet vatbaar is voor stuiting of schorsing daar zij werd ingevoerd om redenen van algemeen belang, te weten om te verhinderen dat de vereffenaars gedurende 30 jaar aansprakelijk zouden blijven voor een vordering in verantwoordelijkheid (Hof Beroep Brussel, 12-2-1964 voormeld ; R.P.D.B., V°, Sociétés anonymes, nr. 3017 ; Resteau, Traité des sociétés anonymes, nr. 2116, blz. 336) ;

Overwegende dat de enige gebeurlijke fout die de vereffenaars bij de vereffening van het actief van de vennootschap zouden begaan hebben, volgens de deskundige betrekking heeft op de verkoop van materiaal en meubelen aan voormelde insolvelabele persoon ;

Overwegende dat de deskundige op bladzijden 5 en 6

van zijn verslag waar hij schrijft : « het blijkt dat de machines op het ogenblik van de verkoop reeds waarde-loos waren. Zij werden evenwel verkocht vóór dat de heren Smet en Lippens waren aangeduid » eenvoudig de tekst weergeeft van de brief d.d. 10 november 1966 van de raadsman van verweerders, en deze tekst dus niet als een bevinding of beoordeling van de deskundige mag aangezien worden ;

Overwegende dat op eiser de bewijslast drukt van de fout die hij terzake ten laste van verweerders legt : verkoop van meubelen en materiaal aan onvermogen koper ;

Overwegende dat hij in gebreke blijft te bewijzen :

— dat verweerders betrokken waren bij de voorafgaande onderhandelingen van de verkoop, ;

— dat zij het koopcontract zouden mede-ondertekend hebben, ;

— dat de koper onvermogen was ten tijde van de koop in juni 1948, ;

— dat verweerders onvoorzichtig, nalatig of passief zouden geweest zijn en zich niet zouden vergewist hebben van de solvabiliteit van de koper en dat dergelijke daad of onthouding in oorzakelijk verband zou staan met de schade van eiser ;

Overwegende dienvolgens dat terzake enkel rekening kan gehouden worden met het feit van de niet-betaling van de koopprijs in juni 1948, toen verweerders reeds waren aangesteld als vereffenaars zodat het als daad van hun ambt dient gekwalificeerd te worden ;

Overwegende dat terzake volledigheidshalve dient onderstreept dat de nalatigheden bij het opstellen van de inventaris of bij het samenroepen van de algemene vergadering geen invloed hebben gehad op de verwezenlijking van het actief, zodat er geen oorzakelijk verband bestaat tussen de nalatigheden en de schade van eiser ;

Overwegende dat bij gebreke van afdoend bewijs over de fout of nalatigheden in hoofde van verweerders, en van hun oorzakelijk verband met de schade van eiser, laatstgenoemde voorhoudt dat er door eerstgenoemden bedrog zou gepleegd zijn waardoor de verjaring van de bedrieglijke feiten slechts zou beginnen te lopen vanaf de ontdekking ervan zoals voorzien op het einde van voormeld lid 5 en in casu pas door het deskundig-verslag zou aan het licht gebracht en ontdekt zijn ;

Overwegende nochtans dat eiser op wie de bewijslast van deze bewering rust, zich ermee vergenoegt terzake te beweren dat de zg. positieve fout bestaande in de verkoop aan onvermogenen zonder zekerheid van betaling verborgen werd door bedrieglijke manoeuvres, bestaande in voormelde nalatigheden van inventaris en samenroeping van de algemene vergadering ;

Overwegende dat zoals hoger reeds gezegd, deze nalatigheden niet in oorzakelijk verband staan met de schade van eiser (deskundig verslag, blz. 9) ;

Overwegende dat eiser alleszins in gebreke blijft het bedrieglijk inzicht, kenmerk van het bedrog, te bewijzen (cfr. Kluyskens, de verbintenissen, blz. 47, nr. 30 ; blz. 176, nr. 95 ; blz. 535, blz. 361) ;

Overwegende dat de enige daad betreffende de vereffening van het actief van de vennootschap, in het deskundig verslag op vage wijze aangeraakt, plaats had in juni 1948 zodat deze daad gedekt is door verjaring, voorzien in art. 5 van voormeld art. 194 ;

Overwegende dat deze beschikking een algemene draagwijdte heeft en niet alleen betrekking heeft op de daden van de vereffenaars verricht in het kader van de uitoefening van hun mandaat tegenover de vennootschap (Hof Beroep Brussel, 10.11.1951, Rev. prat. soc. 1952, blz. 178, nr. 4264 ; Hof Beroep Brussel 19.3.1968, Rev. prat. soc.

1969, nr. 5520, blz. 266; R.P.D.B., V^o, Soc. anonymes, nr. 2796; J. Ronse, l. c., nr. 756);

Overwegende dat eiser ten onrechte voorhoudt dat de verjaring niet kan intreden, daar verweerders bestendig in gebreke zijn de betaling van de belastingschuld te verrekenen en zolang de vereffening niet afgesloten is;

Overwegende dienvolgens dat de vordering van eiser betreffende de verkoop in juni 1948 van materialen en meubelen toen verweerders reeds als vereffenaars waren aangesteld, als daad van hun ambt dient aangezien te worden, welke gedekt is door de verjaring, zodat de vordering terzake niet ontvankelijk is;

Overwegende dat mutatis mutandis hetzelfde dient beslist te worden wat betreft de teruggave aan de leden van de vennootschap van de inbrengst van koopwaren, welke door eiser als foutief bestempeld wordt, doch niet door de deskundige, die in zijn verslag (blz. 8) voorhoudt dat de verwezenlijking ervan in normale omstandigheden is uitgevoerd, zodat, zelfs indien men zou aannemen dat deze feiten, zoals eiser beweert zich situeren in juli 1948 zij eveneens door voormelde verjaring gedekt zijn, zodat de vordering van eiser terzake eveneens als niet ontvankelijk dient afgewezen te worden;

Overwegende dat uit de niet-ontvankelijkheid van de hoofdvordering voortvloeit dat de tegeneis van verweerders eveneens niet ontvankelijk is, daar deze slechts werd ingeleid ingeval van ontvankelijkheid van de hoofdeis;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Gelet op art. 4, 37, 41 en 42 van de wet van 15 juni 1935,

Gehoord ter openbare zitting van 9 februari 1971 de mondelinge uiteenzetting van Mevrouw Lamberty, substituut-procureur des Konings in haar overeenkomstig schriftelijk advies d.d. 8 februari 1971,

Rechtsprekende na tegenspraak en in voortzetting van geding,

Stelt vast dat de hoofdvordering verjaard is en verklaart de tegeneis niet ontvankelijk,

Veroordeelt eiser in hoofdeis tot de kosten.

Overzicht van de Rechtspraak der Rechtbank van Koophandel te St.-Niklaas door Ere-Voorzitter A. Cloquet

(Vervolg van nr. 22)

HANDELSRECHT

Hoofdstuk I

Handelaar en daden van koophandel

26. Daden van koophandel — Quasi-delictuele fout.

Wanneer is de quasi-delictuele fout van een handelaar een daad van koophandel? De rechtbank geeft een antwoord op die vraag in een geval, waarin de fout erin bestond een bouwwerk te hebben uitgevoerd of te hebben laten uitvoeren, dat schade aan het erf van de gebuur had veroorzaakt (zie nr. 23).

« Overwegende dat de vordering steunt op de gegevens van een deskundig verslag, dat de oorzaak van de schade toeschrijft aan het uitgraven onder het steunvlak van de muren van eiseressen;

« Overwegende dat dit feit kan beschouwd worden onder verschillende aspecten: 1) als een fout van verweerster; 2) als een inconvenient van de nabuurschap; 3) als een fout van de aannemer van verweerster;

« Overwegende dat men in de twee eerste gevallen zou te doen hebben met een fout van verweerster;

« Overwegende dat de onelgenlijke misdrijven van handelaars worden vermoed daden van koophandel te zijn, evenals hun contractuele verbintenissen;

« Overwegende dat zulke daden weliswaar door zichzelf geen handelsdoeleinden beogen, doch evenmin burgerlijke doeleinden;

« dat zij volstrekt geen doeleinden beogen, aangezien ze, bij veronderstelling, niet gesteld werden om vrijwillig schade aan derden te berokkenen;

« Overwegende dat dergelijke fouten niettemin wel verband kunnen houden hetzij met het burgerlijk leven of integendeel met het bedrijf van wie ze begaat;

« Overwegende dat verweerster niet betwist, dat de graafwerken uitsluitend in verband met het oprichten van een magazijn werden uitgevoerd;

« Overwegende dat de rechtbank van koophandel derhalve wel bevoegd is. »

(Gez. Dupon t./ Thoen, 14 april 1970).

27. Teelt in serres — Hoedanigheid van landbouwer én van handelaar.

Kan een tuinbouwer als handelaar beschouwd worden en tegelijk als landbouwer m.b.t. de wet op de landpacht? Onderstaand vonnis neemt het aan:

« Overwegende dat de kwestie of hij die onder glas teelt, landbouwer dan wel handelaar is, tot nog toe omstreden was (zie de referenties in *Novelles, Faillites et Concordats*, nr. 60; vgl. *eod. loco*, nr. 1496);

« Overwegende dat de heer Irénée D'Hondt ingeschreven is in het handelsregister en als handelaar werd beschouwd, zowel door zichzelf als door zijn schuldeisers en door de rechtbank, die hem failliet verklaarde;

« Overwegende dat zich thans de kwestie voordoet of hij tegelijk handelaar en landbouwer kan zijn;

« Overwegende dat de onlangs gewijzigde wet op de landpacht (Staatsblad 25 november 1969), die alleen toegepast wordt op diegenen die telen onder glas, zelfs indien zij aldus sierplanten, bloemen of groenten kweken, en zelfs indien de oppervlakte klein is (zie Traest, *T.P.R.*, 1969, blz. 502, nr. 8);

« Overwegende dat er in het licht van voormelde wet aanleiding toe bestaat om aan te nemen dat de exploitant van teelten in serres, aldus de dubbele hoedanigheid van landbouwer en handelaar kan hebben. »

(Landbouwkantoor, t./ Faill. D'Hondt, 3 maart 1970)

Hoofdstuk II

Verzekeringen

28. Aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. — Opschorting van de verzekeraar. — Tegenstelbaarheid aan slachtoffer.

De verzekerde van verweerster had door zijn foutief maneuver aan eiser schade berokkend. De verzekerder beweerde dat de aansprakelijkheid van de verzekerde niet gedekt was op het ogenblik van het ongeval omdat er redenen tot opschorting bestonden. De rechtbank neemt het middel niet aan:

« Overwegende dat mocht er reden tot opschorting of verbreking van de polis bestaan hebben, die opschorting of verbreking dan nog slechts aan de derde benadeelde persoon alleen had kunnen tegengesteld worden voor zo-

ver de opschorting of verbreking het gevolg was geweest hetzij van een akkoord met de verzekerde, hetzij van een gerechtelijke beslissing (Cass., 3 mei 1967, *Pas.*, 1967, I, 1041, *R.W.*, 1967-68, 2212).»

(Van der Haeghen t. / N.V. Navis, 24 maart 1970)

29. *Verdwijning van het risico heeft uitwerksels ondanks de niet-betaling van vroegere premies.*

«Overwegende dat de vordering strekt tot het bekomen van betaling van twee vervallen premies op de polis 2.000.331, die verweerder als verzekerde onderschreef bij eiseres ;

«dat de premies zijn :

vervaldag 19 februari 1968 : 1.362 fr.

vervaldag 19 februari 1969 : 923 fr.

«Overwegende dat verweerder erkent de premie van 1968 alleszins verschuldigd te zijn ;

«Overwegende dat uit het dossier van eiseres zelf en o.m. uit de kopie van haar brieven van 16 oktober en 6 december 1968 aan verweerder blijkt, dat de polis opgezegd was voor de toekomst, dat is voor 1969 ;

«Overwegende dat verweerder inderdaad voorhoudt, dat het risico verdwenen is ;

«Overwegende dat dit feit ook nog aan eiseres werd bevestigd door de 'Volksverzekering', Wetstraat 141, te Brussel ;

«Overwegende dat eiseres het feit niet heeft betwist, doch beweerde dat zij geen bijvoegsel nopens de verdwijning van het risico diende op te stellen zolang de premie van 1968 niet vooraf betaald werd, en dat de polis dientengevolge opgeschort was ;

«Overwegende dat eiseres niet bewijst, dat hetzij de wet, hetzij de overeenkomst haar toelaat het risico als bestaande te blijven beschouwen omdat de polis opgeschort werd (zie *Novelles, Assurances terrestres*, nr. 519) ;

«Overwegende dat er in feite door eiseres een bijvoegsel diende opgesteld te worden en aan verweerder diende afgeleverd te worden tegen betaling van de premie voor het jaar 1968 (1362 fr.) bij gelijk oversteken ;

«daar waar noch eiseres, noch verweerder die oplossing hebben voorgesteld, iedere partij in gebreke was tegenover de andere, waardoor geen interessen wegens verwijl door de ene aan de andere verschuldigd zijn, en derhalve iedere partij in de helft van de kosten dient verwezen te worden.»

De rechtbank veroordeelt de verzekerde alleen tot betaling van de premie van 1968.

(N.V. Frisia t. / De Grijze, 10 maart 1970)

30. *Grove schuld van de verzekerde. — Begrip.*

In de fabriek van de N.V. Orlay's Spinnerijen had Heuvelmans een zware as (10 ton zwaar en 15 m. lang) doorgebrand zonder ze te schoren. Door het vallen van de as werd aan het gebouw een schade van 47.115 fr. toegebracht. Gedagvaard tot betaling, riep Heuvelmans zijn verzekeraar in het geding. Deze verklaarde dat hij de schade niet ten laste moest nemen omdat de fout van de verzekerde zo zwaar was, dat zij met bedrog diende gelijkgesteld te worden. De verzekerde betwistte een grove fout begaan te hebben en hij voerde tot zijn verweer aan : 1) dat eiseres hem verzocht had de as niet te schoren om het verkeer van haar vrachtwagens niet te hinderen ; 2) dat hij mocht denken dat de as horizontaal zou blijven hangen na aan een uiteinde afgebrand te zijn, omdat de as aan het andere uiteinde vastgehouden bleef aan twee stoommachines van 50 ton, die zelf in beton vastzaten.

De rechtbank nam aan dat er in die omstandigheden geen met bedrog gelijk te stellen fout voorhanden was.

(Orlay's Spinnerijen t. / Heuvelmans ; Heuvelmans t. / De Vaderlandse, 1 september 1970).

Na de persoonlijke verschijning van partijen te hebben bevolen besliste het Hof van beroep te Gent bij arrest van 14 december 1971, dat uit hun uitleg volgde dat de fout zo grof was dat er geen dekking verschuldigd was. Zie verder op nrs. 65 en 74.

Hoofdstuk III

Vennootschappen

31. *Voortbestaan van een vennootschap in vereffening. — Overdracht van aandelen van een vennootschap in vereffening. — Geldig.*

De echtgenoten Hooft, die aandelen van de N.V. Robur gekocht hadden, beweerden nadien dat de koop nietig was, omdat de aandelen verkocht werden door een van de zeven vennoten die er geen andere bezat, zodat het aantal vennoten niet meer het wettelijk aantal bereikte. De rechtbank neemt aan dat er na de verrichting inderdaad geen zeven aandeelhouders meer zijn, doch verklaart verder :

«dat de kopers hieruit een verkeerde gevolgtrekking afleiden wanneer zij verklaren, dat indien er slechts zes vennoten overblijven, de N.V. moet ontbonden worden bij gebrek aan het minimum aantal aandeelhouders ;

«Overwegende dat alleen de vereniging van aandelen in de handen van één enkele persoon de ontbinding van de vennootschap *per se* zou teweegbrengen ;

«dat integendeel, zolang er nog ten minste twee vennoten overblijven, het hun nog steeds mogelijk blijft een deel van hun aandelen van de N.V. Robur af te staan, opdat het aantal aandeelhouders ten minste zeven zou zijn, en de vennootschap inmiddels blijft bestaan, zolang een belanghebbende er niet de ontbinding van gevraagd en bekomen heeft (art. 104 van de wetten op de vennootschappen) ;

«Overwegende dat de echtgenoten Hooft de ontbinding niet vragen ;

«dat mochten zij die ontbinding gevraagd en bekomen hebben, dit dan nog de geldigheid van de afstand niet zou aantasten ;

«dat niets belet aandelen te verkopen van een vennootschap die reeds in vereffening is, en dus ook van een vennootschap die na de verkoop in vereffening zou moeten gesteld worden, tenzij de koper een dwaling bewijst ;

«doch dat verweerders Hooft van geen dwaling gewag maken.»

(De Bock en Thuysbaert t. / Hooft en D'Hooghe, 9 juni 1970)

32. *Vennootschap waarin twee groepen dezelfde stemmacht hebben. — Eis tot vereffening ingesteld door één groep. — De andere groep wenst een gerechtelijk akkoord. — Benoeming van een sekwester.*

«Overwegende dat de vereffening van een vennootschap normaal de ontbinding veronderstelt (Van Ryn, II, nr. 1043) ;

Overwegende dat er aanleiding tot ontbinding bestaat wanneer er tussen de vennoten geen voldoende verstandhouding meer bestaat om de zaak te beheren ;

«dat dit gevaar bestaat wanneer de tegenstelling tussen twee groepen met gelijke macht een akkoord nopens de te nemen beslissing van belangrijke aard onmogelijk maakt (Van Ryn, I, nr. 346, 2°, blz. 243) ;

«dat de ontbinding nochtans kan vermeden worden indien de vennoten van een van beide groepen hun aandelen willen overdragen aan de vennoten van de andere groep, zodat deze laatste dientengevolge de schulden kunnen betalen of een gerechtelijk akkoord aanvragen ;

«dat het in de omstandigheden van de zaak oordeel-

kundig voorkomt een sekwestreer aan te stellen, die als vereffenaar zou optreden indien tegen 1 juli 1971 noch de betaling van de schulden noch de neerlegging van een verzoek tot gerechtelijk akkoord mocht gebeurd zijn. »

De rechtbank benoemt een sekwestreer met als opdracht : 1) de zaak te beheren voor rekening van de tegenwoordige aandeelhouders ; 2) de balans op te stellen ; 3) de overneming van de aandelen van een groep door de leden van de andere te bevorderen. Zij spreekt van nu af voor alsdan de ontbinding van de vennootschap uit, indien tegen 1 juli de schulden niet betaald zijn of er geen gerechtelijk akkoord gevraagd wordt.

(Van Hove e.a. t. / P. V. B. A. Brei -en Confectiebedrijf J. & O., 25 mei 1971).

Zie ook infra, nr. 35.

33. Vennootschap onder firma. — Aanvaarding van nieuwe vennoot. — Akkoord van de medevennoten, waaronder een N.V. — Akkoord van deze N.V. — Gegeven door haar raad van beheer. — Voldoende.

« Overwegende dat voor de aanvaarding van een nieuwe partner in een V.G.N., waarvan een N.V. deel uitmaakt, in de regel het akkoord van de raad van beheer volstaat, d.w.z. het akkoord van de meerderheid van de raad van beheer ;

« dat wanneer art. 8, laatste lid, van de statuten van de V.G.N. geen afstand van aandelen zonder uitdrukkelijke toestemming van alle medevennoten toelaat, die bevoordelingen « alle medevennoten » de vennoten van de V.G.N. betreffen en niet al de vennoten van de N.V. ;

« dat de eenparigheid van de aandeelhouders of zelfs van de beheerders van de N.V. niet nodig was en het akkoord van de meerderheid van de raad van beheer volstond. »

(De Bock en Thuysbaert t. / Hooft en D'Hooghe, 9 juni 1970)

34. Beheerder. — Belang in strijd met dat van de vennootschap. — Verplichting zich te onthouden bij beraadslaging in de raad van beheer. — Beraadslaging in algemene vergadering. — Beheerder als aandeelhouder.

De echtgenoten De Bock-Thuysbaert verkochten aan de echtgenoten Hooft-D'Hooghe hun aandelen in de N.V. Robur en hun aandelen in de firmavennootschap De Vrede. De statuten van deze laatste vennootschap bepaalden dat geen aandeel mocht afgestaan worden zonder de goedkeuring van alle medevennoten. De N.V. Robur was een van die medevennoten in de firmavennootschap.

GEDAGVAARD TOT BETALING, wierpen de echtgenoten Hooft op, dat de overdracht van de aandelen niet goedgekeurd werd en ook niet goedgekeurd kon worden, aangezien de verkopers beheerders waren van de N.V. Robur en zich derhalve dienden te onthouden bij de beraadslaging over de goedkeuring van de N.V. Robur betreffende de overdracht van zijn aandelen in de firmavennootschap.

De rechtbank wees dit middel af in de volgende bevoordelingen :

« Overwegende dat de raad van beheer van de N.V. Robur ten tijde van de ontworpen overdracht samengesteld was uit : 1) de heer Prosper De Bock ; 2) Mevrouw Prosper De Bock ; 3) de heer André Schelfaut ;

« Overwegende dat verweerders Hooft - D'Hooghe opwerpen dat de twee eerstgenoemde beheerders, ten deze eisers, geen beslissing mochten nemen in de schoot van de raad van beheer, aangezien het ging over hun eigen belang (art. 60, wet op de vennootschappen) ;

« Overwegende dat inderdaad, uit die hoek gezien, de echtgenoten De Bock normaal niet als beheerders van de N.V. mochten optreden ;

« Overwegende, dat zij niet alleen beheerders waren

van de N.V., doch eveneens aandeelhouders, eerst met 122, later met 125 aandelen ;

« Overwegende dat, daar de heer Schelfaut ook aandeelhouder van de N.V. met 122 aandelen was, en hij akkoord ging met de besproken afstand, het klaarblijkelijk is, dat er in de schoot van de algemene vergadering een massale meerderheid was nopens de ontworpen verrichting ;

« dat zelfs indien de echtgenoten De Bock - Thuysbaert niet over hun eigen belangen mochten oordelen als beheerders, zij het integendeel wel mochten doen als aandeelhouders ;

« Overwegende dat de V.G.N. moet geacht worden het eens geweest te zijn met de verrichtingen : 1) omdat de heer Schelfaut ermee akkoord ging en hij in de raad van beheer van de V.G.N. niet anders dan akkoord met zichzelf kon blijven in zijn dubbele hoedanigheid van beheerder van de V.G.N. en van beheerder die de N.V. verbond ; 2) omdat indien een algemene vergadering van de N.V. zich nopens de overdracht van de V.G.N.-aandelen zou dienen uit te spreken, er op die vergadering noodzakelijkerwijze een meerderheid zou te vinden zijn (aandelen van eisers plus aandelen van de heer Schelfaut, die alle met zichzelf slechts akkoord kunnen blijven) ;

« dat die algemene vergadering dezelfde heren De Bock en/of Schelfaut of welke andere beheerder « ad hoc » ook, zou gelasten in de raad van beheer van de V.G.N. dit akkoord uit te drukken ;

« Overwegende dat men niet uit het oog mag verliezen, dat ofschoon de beheerder zich moet onthouden deel te nemen aan beraadslagingen van de raad van beheer wanneer zijn belangen tegenstrijdig zijn met die van de vennootschap, de aandeelhouder integendeel in de algemene vergadering mag beraadslagen en stemmen, zelfs wanneer zijn belangen tegenstrijdig zijn met die van de vennootschap ;

« Overwegende dat daar de beheerders (De Bock en Schelfaut) tegelijk de meerderheid van de aandeelhouders vormden, zij rechtstreeks de wil van de algemene vergadering uitdrukten door hun akkoord nopens de afstand van de V.G.N.-aandelen, zonder nog in de schoot van de raad van beheer te moeten beraadslagen over een punt dat zij als aandeelhouders rechtstreeks konden beslissen ;

« Overwegende dat m.a.w. de heren De Bock en Schelfaut dienen geacht te worden rechtstreeks van de meerderheid van de aandeelhouders die zij vormden, de opdracht te hebben gekregen om de N.V. Robur te verbinden, zonder zelfs nog als beheerders de zaak te moeten overwegen ;

« Overwegende dat het akkoord gegeven aan een derde namens de vennootschap, bij niet-naleving van artikel 60 van de wetten op de vennootschappen, geenszins de nietigheid van de handeling tot gevolg heeft (Van Ryn, I, nr. 600) ;

« Overwegende dat, mocht hier een nietigheid voorhanden zijn, deze alleen door de aandeelhouders zelf zou kunnen opgeworpen worden ;

« dat de vennootschap N.V. Robur niet opgeroepen werd in het huidige geschil en de nietigheid van de handeling van haar beheerders Schelfaut en De Bock niet heeft gevraagd ;

« Overwegende dat aldus blijkt dat de nodige instemming gegeven werd door wie ze moest geven. »

(De Bock-Thuysbaert t. / Hooft-D'Hooghe, 9 juni 1970)

Zie over dezelfde zaak nog de nrs. 9 en 10.

Hoofdstuk IV

Gerechtelijk akkoord

35. Geen wil bij een rechtspersoon om een gerechtelijk

akkoord aan te vragen wanneer de houders van de helft van de aandelen niet akkoord gaan.

« Overwegende dat het verzoek tot het bekomen van een gerechtelijk akkoord niet ontvankelijk is ;

« dat het verzoek inderdaad alleen uitgaat van vennoten die over slechts 50 % van de aandelen beschikken ;

« dat een voorstel dat met een gelijk aantal stemmen wordt verdedigd en bestreden, als verworpen dient beschouwd te worden (Van Lennep, *Recht en techniek van vergadering, beraadslaging en stemming*, 1966, blz. 107 van onder) ;

« dat het ingediend verzoek derhalve niet de wil van de meerderheid van de stemmen van de deelgenoten uitdrukt en derhalve onbestaande is. »

(Van Hove e.a. t./ P.V.B.A. Brei- en Confectiebedrijf J. & O., 25 mei 1971).

Zie ook nr. 32.

36. Stemming door bevoorrechte schuldeiser. — Dwaling. — Nietigheid.

Een bevoorrechte schuldeiser had aan de stemming over het gerechtelijk akkoord deelgenomen en werd bijgevolg in het gewone passief ingeschreven. Aanvoerend dat hij in dwaling had verkeerd, stelde hij tegen de vereffenaars een vordering in ten einde in het bevoorrechte passief opgenomen te worden. De rechtbank willigde zijn eis in met de volgende overwegingen :

« Overwegende dat eiser schuldeiser is van de N.V. Verbreyt Gebroeders en C° voor een bedrag van 331.800 fr. uit hoofde van zijn rechten als handelsvertegenwoordiger ;

« dat zijn schuldvordering bevoorrecht was en de vereffenaars er nooit aan gedacht hebben het bevoorrecht karakter ervan te betwisten ;

« dat de schuldvordering door de schuldenares zelf vermeld was als deel uitmakend van het algemeen bevoorrecht passief ;

« Overwegende dat eiser niettemin uitgenodigd werd om de concordataire vergadering bij te wonen, zoals dit voorgeschreven is door de wet, die desbetreffend geen onderscheid maakt tussen de algemeen bevoorrechte schuldeisers en de gewone schuldeisers ;

« Overwegende dat eiser op die vergadering deel heeft genomen aan de stemming, zodat hij, luidens art. 15 van de wet op het gerechtelijk akkoord, daardoor zijn voorrecht zou verloren hebben ;

« Overwegende dat eiser voorhoudt dat hij er zich niet van bewust was dat dit de draagwijdte van zijn stemming was ;

« dat hij de dwaling inroept, waarin hij daaromtrent verkeerde ;

« Overwegende dat het bestaan van dwaling dient aangenomen te worden in de omstandigheden van de zaak ;

« dat eiser Nederlander is ;

« dat er in Nederland geen dergelijke wetsbepaling bestaat (zie Molengraaf, *De faillissementswet*, 1951, blz. 336) ;

« dat art. 15 weliswaar gedrukt was op de ommezijde van de door eiser ontvangen uitnodiging zoals voorgeschreven door art. 13 van de wet van 10 augustus 1946 ;

« doch dat niets bewijst dat eiser er in feite kennis van genomen heeft ;

« Overwegende dat de wet zelf de ontvangst van de met gezegde tekst voorziene uitnodiging niet beschouwt als een onomstootbaar bewijs van een werkelijke kennisgeving aan de schuldeiser van het artikel waarvan sprake ;

« dat de wet inderdaad bovendien voorschrijft, dat er van de bewuste artikelen nog lezing zal gegeven worden op de vergadering zelf alvorens tot de stemming over te gaan (art. 14, wet op het gerechtelijk akkoord) ;

« Overwegende dat de stemming lang geduurd heeft gezien het aantal schuldeisers ;

« dat vele groepen van schuldeisers onder elkaar van gedachten wisselden, hetzij in de zaal, hetzij in de naastgelegen gangen, mogelijk ook gedurende de lezing van de artikelen ;

« Overwegende dat niets bewijst, dat eiser in de zaal aanwezig was toen die artikelen gelezen werden ;

« Overwegende dat een afstand niet mag vermoed worden ;

« dat eiser niet de minste reden had om van zijn voorrecht af te zien ;

« dat de schuldenares van haar kant niet de minste reden had om de afstand te verlangen ;

« dat de stemming gebeurde bij oproeping van de schuldeisers in alfabetische volgorde ;

« dat toen de naam van eiser opgeroepen werd, onder nr. 295 van de lijst van 317 schuldeisers, de dubbele meerderheid reeds ruim verworven was ten voordele van verweerster ;

« Overwegende dat op dat ogenblik reeds 170 schuldeisers, vertegenwoordigende 14.102.401 fr., met het akkoord ingestemd hadden ;

« Overwegende dat het totaal van de schuldeisers die op de zitting of daarna deelgenomen hebben, 197 beloopt met 17.255.322 fr. ;

« dat hieruit blijkt dat de vereiste dubbele meerderheid op het ogenblik dat eiser aan de stemming deelnam, reeds ruim verworven was, en eiser dus geen belang bij die stemming had ;

« Overwegende dat het verval van het voorrecht ten nadele van de schuldeiser die stemt, in feite wil voorkomen, dat gezegde schuldeiser de schuldenaar helpt het akkoord te bekomen, zonder zelf de wet van het akkoord te moeten ondergaan, m.a.w. zonder de opoffering van een deel van zijn rechten te moeten doen ;

« dat dit veronderstelt, dat de schuldeiser die stemde, in een dergelijk doel kon belang stellen ;

« Overwegende dat er, met inachtneming van het geheel van bovenstaande omstandigheden, aanleiding toe bestaat om aan te nemen dat eiser alleen gestemd heeft ten gevolge van een dwaling nopens het recht, of minstens dat zijn stem uitgebracht werd met voorbehoud nopens zijn voorrecht ;

« Overwegende dat in de mate dat eiser zou gestemd hebben onder voorbehoud van bepaalde rechten, gezegde stemming ook nietig zou zijn (art. 2, lid 3, wet op het gerechtelijk akkoord. »

(Van der Mast t./ Vereffenaars van de N.V. Verbreyt Geb., 12 januari 1971).

Hoofdstuk V

Faillissement

§ 1. Uitbreiding tot de meester van de zaak.

37. Uitbreiding van het faillissement tot wie het vermogen van de vennootschap met zijn persoonlijke zaken vermengt.

« Overwegende dat de heer M., wonende te W., doch verblijvende te S., zaakvoerder is van voornoemde P.V.B.A. en in feite zijn persoonlijke zaken en belangen heeft beheerd onder de dekmantel van de P.V.B.A. ;

« dat hij in feite de werkelijke meester van de zaak was ;

« dat hij een ware vermenging heeft laten tot stand komen tussen zijn persoonlijk vermogen en dat van de P.V.B.A. Algemene Wase Ondernemingen ;

« dat hij bovendien zo gehandeld heeft dat in de geest van derden verwarring gesticht werd nopens zijn eigen persoon en de benaming Algemene Wase Onderneming,

o.m. 1) door na te laten de vermelding 'P.V.B.A.' aan te brengen op de bestelwagen die hij zowel voor zijn persoonlijke bedrijvigheid als voor die van de vennootschap gebruikte; 2) door die zelfde vermelding niet aan te brengen op brieven, facturen, bestelbons en andere bescheiden, of 3) door te tekenen onder de firma Algemene Wase Ondernemingen, zonder de hoedanigheid van zaakvoerder of beheerder te vermelden;

« Overwegende dat P.V.B.A. Algemene Wase Ondernemingen als een geveinsde vennootschap voorkomt, bestemd om het M. mogelijk te maken zaken te drijven zonder een persoonlijke aansprakelijkheid op te lopen;

« dat M. inderdaad niet als vennoot van de vennootschap deel uitmaakte, terwijl zijn echtgenote en Mevrouw G., die als vennoten optraden, niet blijken op de hoogte te zijn van wat ook betreffende de bedrijvigheid van de vennootschap;

« Overwegende dat niet blijkt dat er ooit sedert 1 juli 1968 een algemene vergadering of een vergadering van de raad van de vennoten als zaakvoerders werd gehouden of dat er ooit een balans werd goedgekeurd;

« Overwegende dat er geen boekhouding gehouden werd en derhalve ook geen aparte boekhouding voor de P.V.B.A. enerzijds en voor M. persoonlijk anderzijds;

« Overwegende dat de brieven gericht tot M. en die bestemd voor de P.V.B.A. in feite geadresseerd werden te S., waar de zetel van de P.V.B.A. gevestigd is en waar M. in feite woont;

« Overwegende dat zijn inschrijving als woonachtig te W. alleen blijkt te steunen op de verplichting die hij heeft om aldaar gevestigd is zijn in zijn hoedanigheid van gemeenteraadslid;

« Overwegende dat M. zich als aannemer van openbare werken in het handelsregister te Dendermonde heeft laten inschrijven, precies voor dezelfde soort werken als die welke het voorwerp van de P.V.B.A. uitmaken;

« dat de P.V.B.A. in feite met hetzelfde personeel heeft gewerkt en dezelfde machines heeft gebruikt, zonder dat er enig bewijs voorhanden is, noch van de inbreng van de machines in de P.V.B.A., noch van de verhuring ervan aan de vennootschap;

« Overwegende dat M. de prijs van werken, die hij in eigen naam factureerde, door de P.V.B.A. liet ontvangen;

« dat omgekeerd de prijs van bomen afhangende van werken van de P.V.B.A. door M. persoonlijk werd geïnd, en de P.V.B.A. het aanleggen van een tuin betaalde ten voordele van mevrouw B.;

« Overwegende dat de bescheiden van zijn persoonlijke zaken en die van de P.V.B.A. onder elkaar vermengd in het kantoor te S. werden aangetroffen;

« Overwegende dat ten gevolge van voormelde vermenging van patrimonialia, verscheidene schuldeisers M. persoonlijk gedagvaard hebben, als handel drijvende onder de firma 'Algemene Wase Ondernemingen';

« dat M. nooit beweerd heeft, dat die schuldeisers niet met hem, maar met de P.V.B.A. gehandeld hebben;

« dat hij aldus de naam van de P.V.B.A. op een abusieve wijze heeft gebruikt en tussen beide personen een verwar- ring heeft gesticht;

« Overwegende dat de personenwagen Renault 16 TS, die volgens M. aan de P.V.B.A. toebehoort en tevens werd gefactureerd, op zijn persoonlijke naam werd besteld, en hij die wagen voor zijn persoonlijke zaken gebruikt;

« Overwegende dat de curator, zonder door M. tegengesproken te worden, voorhoudt dat deze laatste met aan de vennootschap toebehorend geld voor zichzelf kasbons kocht, die hij naderhand op een bank te Gent neerlegde tot zekerheid van een kredietopening ten behoeve van de P.V.B.A.;

« Overwegende dat bovenstaande voorbeelden ten ge- noege van recht bewijzen dat M. de ware meester van

de P.V.B.A. was en dat een vermenging van patrimonialia voorhanden is;

« Overwegende dat M., in de hoop aan de gevolgen van die vermenging te ontsnappen, verklaard heeft zich ertoe te verbinden om op zijn persoonlijk vermogen alle schuldeisers te betalen bij wie ook maar de minste twijfel zou bestaan of zij met hem persoonlijk dan wel met de P.V.B.A. gehandeld hebben;

« Overwegende dat die verbintenis, alles wel overwogen, het niet mogelijk maakt om, met de waarborgen waarop de verschillende schuldeisers recht hebben, de actieve en passieve massa's af te bakenen, naar gelang die schuldeisers zouden beweren in de ene of in de andere of in beide massa's te mogen opgenomen worden;

« Overwegende dat in de omstandigheden van de zaak alleen de uitbreiding van het faillissement van de P.V.B.A. tot de persoon van M. een degelijke en wettelijke regeling kan teweegbrengen, waarbij op een *erga omnes* tegen- steerbare wijze iedere belanghebbende zijn standpunt zal kunnen doen gelden tegenover een gecentraliseerd orgaan;

« Overwegende dat, waar de schuldenaar het niet nuttig geoordeeld heeft een gerechtelijk akkoord aan te vragen om die regeling voor te stellen, hij nochtans nog eventueel — indien hij daartoe in de wettelijke voorwaarden ver- keert —, een concordaat na faillissement kan voorstellen.»

(Faillissement M., 19 mei 1970).

§ 2. Compensatie.

38. Verbod van compensatie na faillissement. Uitzonde- ring wanneer het gaat om een debet- en een creditpost van de afrekening, op de dag van de faillietverklaring, van een onsplitsbare overeenkomst, zoals een aannemingscontract.

Vonnis conform met bovenstaande samenvatting.
(Van Daele / Faill. Wauman, 10 februari 1970).

§ 3. Tegeldemaking van onroerende activa.

39. De door de hypothecaire schuldeiser begonnen ge- dwongen uitvoering belet niet dat de curator, zonder die uitvoering te doen stopzetten, tegelijk met de schuldeiser de verkoping vervolgt.

(Faill. Euro-pluimveebedrijf t./ Coöp. V. Euro-pluimvee- bedrijf, 2 maart 1971).

§ 4. Schulden « van » de boedel.

Zie ook infra, nrs. 83 en 84.

40. De eigenaar van het door de gefailleerde bewoonde huis stelt na de faillietverklaring een geding tot ontruiming in — Gerechtskosten.

De eigenaar vorderde dat de boedel de volgende ge- rechtskosten betaalde: verzoekschrift tot verkorting van de termijn van dagvaarding, 100 fr.; dagvaarding, 945 fr.; expertise van de huurschade, 2.500 fr.; rechtsplegingsver- goedingen, 1.500 fr. De rechtbank neemt aan, dat de kosten een schuld van de boedel zijn, aangezien zij gemaakt wer- den na de faillietverklaring om de gedwongen ontruiming van het verhuurde goed te bekomen.

(Van Hoecke t./ Faill. Vebreyt-Maes, 30 maart 1971).

41. Gerechtskosten in een bij de faillietverklaring han- gend geding — Geen schuld van de boedel, als de curator het geding louter pro forma hervat; anders wel.

Vóór de faillietverklaring van zijn werkgever had een werknemer tegen hem voor het arbeidsgerecht een geding ingeleid. De curator hervatte het geding en wierp een be- twistiging op, waaromtrent hij in het ongelijk werd gesteld.

De rechtbank verklaart om de hierna vermelde redenen dat de schuldeiser voor de gerechtskosten niet op een voorrecht aanspraak kan maken, maar dat de kosten een schuld van de boedel zijn.

« Overwegende dat de curator het geding heeft hervat deels pro forma, deels om positief de vordering te betwisten ;

« Overwegende dat wanneer de curator alleen pro forma in een geding tussenkomt en verklaart zich naar de wijsheid van de rechtbank te gedragen, het bedrag van de gerechtskosten die reeds bij de faillietverklaring uitgegeven waren, in dat geval door de schuldeiser eventueel bij zijn aangifte van schuldvordering kan gevoegd worden ;

« dat de boedel in zulk geval niet dient verwezen te worden om de kosten die vóór de faillietverklaring gedaan werden voluit te betalen ;

« Overwegende dat de boedel de kosten ook niet voluit dient te betalen die vallen na de faillietverklaring, wanneer de curator de vordering niet positief betwist ;

« dat het inderdaad voor de schuldeiser mogelijk is zonder verdere kosten zijn niet betwiste rechten te doen vaststellen bij gewone aangifte van schuldvordering indien er daarvoor nog tijd is ;

« dat indien de overleggende schuldeiser zich niet meer in de termijn bevindt om die aangifte in te dienen, hij in elk geval de kosten van zijn opneming dient te dragen (art. 508 Faillissementswet) ;

« Overwegende dat de toestand anders is wanneer de curator de gegrondheid van de reeds vóór het faillissement ingestelde vordering niet erkent, en er zich positief tegen verzet ;

« dat hij in dit geval de betwisting aan de boedel eigen maakt, en het reeds begonnen geding actief hervat met het risico op zijn eigen argumenten in het ongelijk gesteld te worden ;

« dat de boedel in zulk geval als zodanig in de kosten kan verwezen worden en die kosten dan een schuld van de boedel zijn ;

« Overwegende dat de curator ten deze het recht van eiser op opzeggingsvergoeding nooit heeft betwist en steeds bereid is geweest eiser voor het gevorderde bedrag in het bevoorrecht passief op te nemen ;

« Overwegende dat de curator integendeel een positieve betwisting heeft tegengesteld wat betreft de vergoeding van 7.350 fr., die door eiser gevorderd werd wegens gebrek aan teruggave van gereedschap (welke vergoeding door de werkhoudersraad tot 5.000 fr. verminderd werd) ;

« dat de boedel de gerechtskosten moet betalen, die met dit deel van de vordering van eiser verband houden. »

(Strybos t./ Faill. N.V. Demisco, 7 april 1970).

Zie ook infra, nr. 53.

42. De rechtsplegingsvergoeding als schuld van de boedel.

Zie infra, nr. 84.

§ 5. Voorrecht en lopende rekening.

43. Bevoorrechte verzekeringspremie — Bedrag in een lopende rekening ingeschreven — Verlies van het voorrecht.

Een verzekeringsmakelaar vroeg zijn opneming in het bevoorrecht passief voor het bedrag van door de gefailleerde verschuldigde premies. De rechtbank wees de eis af om de volgende redenen :

« Overwegende dat eiseres het bestaan bewijst van een schuldvordering groot 269.027 fr., als debetsaldo van een rekening, waarin voorkomen het bedrag van verschuldigde verzekeringspremies, het bedrag van contante betalingen, van wissels met ronde bedragen als afbetaling, van vergoedingen aan de gefailleerde toekomstige voor schadegevallen e.a. ;

« dat bij elke verrichting het nieuwe saldo van de rekening berekend werd ;

« Overwegende dat eiseres ten onrechte vraagt, dat het uiteindelijke debetsaldo als een bevoorrechte schuldvordering beschouwd wordt ;

« Overwegende dat de curator betwist, dat er in de rekening premies voorkomen andere dan premies in verband met polissen tot dekking van de aansprakelijkheid van de gefailleerde in verband met auto-ongevallen en met arbeidsongevallen, waarvoor op geen voorrecht aanspraak kan gemaakt worden ;

« dat hij o.m. betwist — zonder door eiseres tegengesproken te worden — dat de rekening premies inhoudt betreffende een brandverzekering, die bevoorrecht zouden kunnen zijn ;

« Overwegende dat de rekening trouwens lijkt een lopende rekening te zijn, waarin in dat geval alle geschreven artikelen hun identiteit verliezen en waarbij ook de voorrechten verloren gaan die met het een of ander artikel konden gepaard gaan. »

(P.V.B.A. Schoenaers & C° t./ Faill. Imertrada, 1 juni 1971)

N.B. — Het voorrecht betreffende verzekeringspremies voor brandverzekering is een speciaal voorrecht, verbonden aan de bewaring van het verzekerde onroerend goed. Die specialisatie sluit uit, dat een deel van het niet-gespecialiseerde saldo van de lopende rekening bevoorrecht kan zijn.

§ 6. Speciale voorrechten.

44. Kosten tot behoud van de zaak — Speciaal voorrecht — Veronderstelt de bewaring van de zaak in de staat waarin zij zich bevond op het ogenblik dat de kosten worden gemaakt.

Een garagehouder voert herstellingen uit aan wagens of vrachtwagens van de toekomstige gefailleerde ; hij levert nieuwe banden of benzine of olie. Zulke leveringen zijn niet bevoorrecht. De rechtbank steunt op de in de hierna weergegeven gevallen uiteengezette redenen.

Eerste geval.

« Overwegende dat eiseres vraagt in het bevoorrecht passief ongenomen te worden voor 38.124 fr., bedrag van de herstellingen en leveringen, die zij deed in verband met de voertuigen toebehorende aan de gefailleerde firma ;

« Overwegende dat eiseres reeds voor dat bedrag in het gewone passief werd opgenomen, maar zij beweert bij vergetelheid verzuimd te hebben een beroep te doen op het voorrecht dat zij thans laat gelden ;

« Overwegende dat het bedrag waarvan zij de erkenning vordert, het voorrecht zou zijn van de kosten gedaan tot het behoud van de zaak ;

« Overwegende dat zulk voorrecht, indien het ten voordele van eiseres mocht bestaan, een speciaal voorrecht is, dat alleen op de prijs van verkoop van de behouden zaak zou kunnen uitgeoefend worden ;

« dat eiseres niet bewijst en zelfs niet aanwijst op welke bepaalde voertuigen, die zich nog in de boedel bevonden op de dag van de faillietverklaring, de door haar uitgevoerde werken en geleverde waren betrekking hebben ;

« Overwegende dat, zelfs indien eiseres gezegd individualiseren kon bewijzen, zij dan nog geen voorrecht zou hebben ;

« Overwegende inderdaad dat de leveringen van olie en benzine en de herstellingswerken met levering van onderdelen geen prestaties zijn, die het louter behoud van de zaak betreffen ;

« dat zij prestaties zijn die de voertuigen in een betere toestand brachten dan de staat waarin zij waren, of presta-

ties die zouden toelaten dat zij verder kunnen werken ;

« Overwegende dat het verkeerd is te beweren, dat alle kosten welke dienen om een voorwerp terug in de mogelijkheid te brengen om aan zijn bestemming te beantwoorden, kosten van behoud of bewaring zijn ;

« Overwegende dat het behoud van de zaak alleen haar behoud is in de staat waarin zij is op het ogenblik dat de kosten worden gemaakt ;

« Overwegende dat wanneer een rijtuig bij een garagehouder gebracht wordt in niet-rijvaardige toestand, de herstellingen die dit voertuig terug in staat stellen om te rijden, verbeteringen zijn ten overstaan van de oorspronkelijke staat vóór de herstellingen ;

« Overwegende dat het gebruik van olie en benzine nodig is om een voertuig te laten werken volgens zijn bestemming ;

« dat ook de levering van garen of van elektrische stroom nodig is om weefgetouwen te laten werken ;

« dat men er nochtans niet aan denkt de levering van die grondstoffen, die de werking van welk voertuig ook mogelijk maken, te beschouwen als hebbende gediend tot het behoud van de zaak ;

« dat de werking van een voertuig veeleer zijn slijtage tot gevolg heeft dan zijn behoud ;

« dat dit zeer speciaal waar is voor de vrachtwagens bestemd voor zwaar werk, zoals dit het geval was voor de voertuigen van de gefailleerde firma. »

(Société belge de matériel automobile t./ Faill. Imextrada, 1 juni 1971).

(Slot in volgend nummer)

VREDEGERECHT TE IEPER

2e Kanton. — 29 december 1972.

Rechter : M. J.M. Ghestem.

Advocaten : Mrs. A. Deconinck en R. Leper.

Onrechtmatige daad. — Schade en schadeloosstelling. — Schade aan goederen van het openbaar domein. — Herstelling. — Belasting over de toegevoegde waarde.

De belasting over de toegevoegde waarde is toepasselijk op alle leveringen van goederen en diensten zowel aan de openbare als aan de private sector.

Een verantwoordelijke derde ontsnapt niet aan de betaling van de B.T.W. wanneer hij schade heeft aangericht aan de goederen van het Openbaar Domein.

Belgische Staat t./ N.V. Patroonkas.

Aangezien verweerster het bedrag der schade veroorzaakt aan een katafootpaaltje en voegwijzer of 1.858 fr. niet betwist ;

Aangezien verweerster niet akkoord gaat over de gevorderde B.T.W. ;

Aangezien verweerster uit het oog schijnt te verliezen dat de B.T.W. toepasselijk is op alle leveringen van goederen en diensten zowel aan de openbare als aan de private sector ;

Dat bij voorbeeld zulks ook het geval is voor al de leveringen gedaan aan de griffies der rechtbanken voor rekening van het ministerie van Justitie ;

Dat het niet opgaat dat een verantwoordelijke derde zou ontsnappen aan de betaling van de B.T.W. wanneer hij schade aangericht heeft aan goederen van het Openbaar Domein ;

Dat eiser ten andere ook een faktuur in zijn bundel naar voren brengt ;

Aangezien verweerster ook nog betwist de gedingskosten verschuldigd te zijn ;

Dat de verzekerde van verweerster bij aangetekend schrijven in dato van 14.2.1972 op de hoogte gesteld werd van het gevorderde bedrag en gesommeerd werd tot de gevraagde betaling over te gaan ;

Dat verzekerde van verweerster wel op de hoogte was van de toestand en geen gevolg gegeven heeft aan het aangetekend schrijven van 14.2.1972 haar door eiser toegestuurd ;

Aangezien in deze omstandigheden de vordering onvankelijk en gegrond dient verklaard te worden ;

(.....)

MEDEDELINGEN

Driejaarlijkse Prijs van het Antwerps Notariaat.

Het Antwerps Notariaat schrijft voor de vierde maal zijn Driejaarlijkse Prijs uit, toe te kennen aan de auteur of auteurs van een werk dat mag bestaan uit ingezonden manuscripten of uit een na 1 januari 1971 gepubliceerde verhandeling.

Het werk moet :

- een grondige studie vormen.
- een oorspronkelijk karakter vertonen.
- bijdragen tot de ontwikkeling van de rechtswetenschap.
- van nut zijn voor het Belgisch Notariaat.
- in het Nederlands opgesteld zijn.

De keuze van het onderwerp is vrij.

De werken dienen, uiterlijk op 31 december 1973, in drie exemplaren ingezonden te worden aan de Tuchtkamer der Notarissen van het Arrondissement Antwerpen, Koningin Elisabethlei 10 te 2000 Antwerpen, alwaar ook het reglement waarin de andere voorwaarden zijn opgenomen, verkrijgbaar is.

Prof. Mr. David Simons.
doctor honoris causa te Leuven.

De katholieke Universiteit te Leuven heeft het doctoraat honoris causa in de rechtsgeleerdheid toegekend aan Prof. Mr. David Simons, em. hoogleraar aan de Erasmus-Universiteit te Rotterdam. De plechtige toekenning zal plaats hebben tijdens een academische zitting op woensdag, 28 februari 1973, om 16 uur in de promotiezaal van de universiteitshal, Naamsestraat, 22 te Leuven.

Bj deze gelegenheid zal prof. Simons een lezing houden over : « Grenzen van het rechterlijk oordeel ».

De laudatie wordt uitgesproken door Prof. Dr. L.P. Suetens, afdelingsverantwoordelijke publiekrecht.

Belgische Vereniging van Vrouwelijke Juristen.
F.D. Rooseveltlaan 154, 1050 Brussel. Tel. 47.30.21.

Voor een hervorming van het afstammingsrecht.
Studiedag - zaterdag 31 maart 1973.

Onder de Hoge Bescherming van de heer Minister van Justitie, richt de Belgische Vereniging van Vrouwelijke Juristen, met de wetenschappelijke medewerking van het Centrum voor Gezinsrecht der Universiteit Leuven, en de deelneming van de Conférence du Jeune Barreau en van het Vlaams Pleitgenootschap te Brussel, op zaterdag 31

maart 1973, een studiedag in, over de hervorming van het afstammingsrecht.

De hervorming van het afstammingsrecht komt ter sprake in de algemene beweging voor hernieuwing van het gezins- en personenrecht. Zij raakt fundamentele problemen aan, namelijk betreffende de rechten van vrouw en kind, de nondiscriminatie en de promotie van de individuele statuten.

Talrijke Europese landen hebben onlangs hun wetgeving terzake van afstamming gewijzigd. Achtereenvolgens hebben Nederland (3 april 1969), Duitsland (19 augustus 1969), Oostenrijk (30 oktober 1970), Engeland (1969, 1971, 1972) en Frankrijk (3 januari 1972) wetten aangenomen welke de traditionele opbouw van hun stelsels grotendeels overhoop gooien. In Zwitserland en Italië zijn hervormingsontwerpen ter studie. Op zijn beurt gaat België dezelfde richting uit.

De Belgische Vereniging van Vrouwelijke Juristen, met de wetenschappelijk medewerking van het Centrum voor Gezinsrecht der Rechtsfaculteit van Leuven, en de deelneming van de Conférence du Jeune Barreau en van het Vlaams Pleitgenootschap te Brussel, nodigt U uit om te komen nadenken over de door deze onontbeerlijke hervorming opgeworpen praktische en rechtsproblemen, op de Studiedag welke zij inricht op 31 maart eerstkomende, en wenst dat, naar aanleiding van de referaten en besprekingen van die Studiedag, een zeer ruime gedachtenwisseling een opbouwende bijdrage zou kunnen leveren aan het werk van de Belgische wetgever terzake.

De besprekingen zullen gaan over vier hoofdthema's, waarover telkens een inleidend verslag zal worden voorgelegd, tijdens hetwelk de voornaamste op te lossen rechtsproblemen, en de verschillende door de buitenlandse wetgevers aan te wenden oplossingen, zullen worden uiteengezet.

Moderator is de heer Prof. Dr. François Rigaux, Directeur van het Centrum voor Gezinsrecht der Universiteit Leuven.

Inschrijvingen.

Het inschrijvingsrecht, dat tevens recht geeft op de werkdocumenten, bedraagt 350 fr. (100 fr. voor stagiaires en studenten).

De inschrijving voor de lunch bedraagt 300 fr.

Beide bedragen te betalen op P.R. 8002.75 der Belgische Vereniging van Vrouwelijke Juristen te Brussel. Om de organisatie van de Studiedag te vergemakkelijken en vruchtbaar werk te kunnen leveren, wordt met nadruk gevraagd de inschrijvingen en de betalingen vóór 10 maart 1973 te verrichten. Dank bij voorbaat.

Programma.

9 u.30 : Opening van de Studiedag, door Mw. Anne-Marie Storrer, Advokaat bij het Hof, Voorzitter der Belgische Vereniging van Vrouwelijke Juristen.

9 u.45 : De juridische verbinding van het kind aan de moeder - Problemen i.v.m. de vaststelling der afstamming langs moederszijde. Verslaggeefster : Mw. Clotilde Delnoy-Margreve, Ere-werkleidster aan de Universiteit Luik, Rechter bij de Rechtbank van 1e Aanleg te Luik.

10 u.15 : Bespreking.

11 u. : De juridische verbinding van het kind aan zijn vader - Het bewijs en de gevolgen van het vaderschap. Verslaggeefster : Mw. Marie-Thérèse Meulders, Adjunct-docent aan de Rechtsfaculteit te Leuven.

11 u.30 : Bespreking.

12 u.30 : Lunch.

14 u. : Nieuwe aanpassingen der wetgeving inzake ontkenning. Verslaggever : de hr. Jean-Paul Masson, Docent aan de Vrije Universiteit Brussel, Substituut-procureur des Konings bij de Rechtbank van 1e Aanleg te Brussel.

14 u.30 : Bespreking.

15 u.30 : Hierarchie der afstammings of gelijkheid van statuten. Verslaggever : de hr. Baeteman, Professor aan de Vrije Universiteit Brussel en aan de Universiteit Antwerpen, en M. J. Gerlo, Assistent aan de Vrije Universiteit Brussel.

16 u. : Bespreking.

17 u. tot 18 u. : Cocktail.

Er is simultaanvertaling.

De werkvergaderingen en de cocktail gaan door in de lokalen van de Centrale Raad voor de Economie, Blijde Inkomstlaan 17-21 — 1040 Brussel — Tel. : 35.40.00.

De lunch wordt opgediend in het Hotel Europa, Wetstraat 107 — 1040 Brussel — Tel. : 13.78.20.

Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht.

Ter gelegenheid van de Algemene Statutaire Vergadering van de Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht zal Mevrouw I. Moreau-Margreve, werkleidster aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Luik een voordracht houden in de Franse taal over « Législation du Bail à Ferme et Tradition ». Deze voordracht gaat door in de Salons van de Bank van Brussel, Regentschapstraat, 2 te 1000 Brussel op vrijdag 16 maart 1973 te 17 u. en zal gevolgd worden door een receptie.

Nadere inlichtingen kunnen bekomen worden op het secretariaat van de Vereniging, Guldenvlieslaan, 72 te 1060 Brussel (tel. : 02/37.30.98).

Vrije Universiteit te Brussel.

Program on International legal cooperation.

A post-graduate program in English, leading to the degree of « Master in International and Comparative Law », organized by the Faculty of Law of the «Vrije Universiteit Brussel» from the academic year 1972-73 on.

The internationalization of human relations necessitates a greater collaboration between different legal systems. This fact had led to a rapid increase in the importance of the study of international and comparative law.

A broader insight into the facts and structures of international relations and the changes they are undergoing becomes a necessity not only for the legal scholar, but also for the lawyer, the legal adviser, the government official and the diplomat. In their professional lives each of them will be more confronted with problems which transcend domestic law.

The Faculty of law of the «Vrije Universiteit Brussel» wishes to contribute to a better mutual understanding between legal scholars and to the greater knowledge of common problems in order to foster cooperation and integration. It therefore created this special post-graduate « Program on International and Legal Cooperation » which emphasise the necessity for continued contact between the world's major legal systems. Among them are the civil law and the common law.

The presence in Brussels of the European Community and other international organizations has the advantage of exposing the student not only to the theory also to the reality of the work of these organizations.

The Program is designed for those who have completed studies of law for the basic law degree equivalent to the Belgian «Licentie in de Rechten» (LL. B. Licencié in

Law). It concludes two semesters of four month each. Its tuition for 1972-73 was 5.420 B.F.

Belgian and foreign professors will teach the following courses during the academic year 1973-74 :

Introduction to the civil law system (Prof. H. De Croo, VUB, Dr. Jur. VUB) or Introduction to the common law system (Prof. K.R. Simmonds, Dean of the Faculty of Law Univ. Canterbury, Director of the British Institute of International and Comparative Law, B.A., D. Phil. Oxford Univ.) ; International cooperation in private law (Prof. Dr. Speth, VUB, Dr. Jur. ULB, Agrégé Ens. sup. ULB). International cooperation in business law (Prof. E. Gutt, ULB ; M. A. Oxford Univ., Dr. Jur. ULB, Lic. Dr. Mar. ULB), International cooperation in international public law (Prof. I Seidl-Hoehvelde, Univ. of Köln, Dr. Jur. Univ. Innsbruck), International cooperation (Prof. S. Frey, VUB, Dr. Jur. VUB). Lic. Sc. Pol. & dipl. ULB LL.M. Harvard Univ.), International cooperation in European law (Prof. J. Van Damme, VUB and College of Europe, Bruges, Dr. Jur. F. De Pauw, VUB, Lic. Lett. & Wijsbegeerte VUB, Dr. Jur. VUB, Geaggreg. Hoger Onderwijs VUB), International cooperation in taxation (Prof. J. Van Hoorn, Director of the International cooperation in labor law (Prof. H.T. Edwards, Univ. of Michigan, Dr. Jur. Univ. of Michigan), Selected problems on international and comparative law (a series of short-term lectures and discussion meetings directed by various prominent Belgian or foreign scholars).

More information can be obtained by writing to the :

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Program on International Legal Cooperation
c/o Professor Dr. B. De Schutter, Director,

Ad. Buyllaan, 105
1050 Brussels
Belgium.

INGEZONDEN

Wij ontvingen onderstaand schrijven :

* * *

In het Rechtskundig Weekblad dd. 11 februari 1973 (jaargang 1972-'73, nr. 24) wordt een vonnis dd. 3 februari 1971 van de Arbeidsrechtbank te Antwerpen gepubliceerd (kol. 1148 tot 1150).

De inhoud van dit vonnis kan thans misleidend zijn omdat de wettelijke bepalingen waarop het steunt inmiddels gewijzigd zijn.

De vordering tot betaling van bijdragen inzake het sociaal statuut der zelfstandigen kan nu immers nog enkel bij dagvaarding worden ingeleid.

Het oorspronkelijke artikel 704, eerste lid, G.W.B., dat inderdaad de inleiding bij verzoekschrift voorzag in de zaken genoemd o.a. in het artikel 581 G.W.B., werd gewijzigd eerst bij wet van 12 mei 1971 (B.S. 26 mei 1971), dan bij artikel 23, Wet 30 juni 1971 (B.S. 13 juli 1971), zodanig dat de inleiding bij verzoekschrift niet meer mogelijk is voor de zaken genoemd in het artikel 581, 1° G.W.B., precies bedoeld in het gepubliceerde vonnis.

Deze oppuntstelling doet weliswaar geen afbreuk aan de mogelijkheid dat deze rechtspraak nog wordt aan-

gewend in zaken waarin inleiding bij verzoekschrift wel nog door de wet is voorzien.

Met de meeste hoogachting,

Bernard Van den Daele,
Advocaat te Ronse.

Begrip van het loon.

Wij ontvingen het hieronderstaand schrijven :

* * *

In kol. 949 e.v. van de lopende jaargang van uw geëerd tijdschrift publiceerde U een arrest van het Hof van Cassatie dd. 24 mei 1972 dat het begrip loon uitbreidt tot de reiskosten welke door een werkgever aan zijn bediende-handsreiziger worden terugbetaald.

Wij stemmen ermee in dat een werkgever, die in de persoonlijke uitgaven van zijn werknemer tussenkomt — bij voorbeeld in de kosten van een sedentair beambte om zich van zijn vrij gekozen woonplaats naar het kantoor te begeven —, zijn bediende verrijkt en dus een supplement bij de wedde voegt.

Dit lijkt ons echter niet het geval te zijn wanneer de werkgever aan zijn werknemer uitgaven terugbetaalt welke deze laatste aan de onderneming heeft voorgesloten, bij voorbeeld wanneer het gaat om een reizend beambte die de dienstverplaatsingen uit eigen zak betaalt en zijn schuldvordering periodiek bij de patroon indient. Dat werd afgesproken deze terugbetaling op forfaitaire wijze te regelen doet niets terzake. Dat men daarbij een vaste som per maand bedingt of een vaste vergoeding per gereden kilometer is evenmin essentieel. Alleen in de mate dat de vergoeding werkelijke uitgaven overtreft mag men van een verkapte weddetoeslag spreken.

De terugbetaling door de werkgever van uitgaven, die de werknemer ten behoeve van het bedrijf gedaan heeft, kan men des te minder een voordeel noemen wanneer zij a posteriori gebeurt ; in feite verschaft de bediende dan aan zijn patroon een doorlopend renteloos krediet ter grootte van zijn gemiddelde schuldvordering. Om dit te voorkomen worden vaak vooruitbetalingen gevraagd en verleend.

Het gaat dan ook geenszins op de betrokken sommen aan de R.M.Z. en aan de fiskus te deklarereren.

Wij kunnen niet anders dan goedkeuren dat men aan de bediende dezelfde bescherming wil verlenen voor de terugbetaling van de werkingskosten welke hij aan zijn firma voorschiet als voor de betaling van zijn bezoldiging als dusdanig. Dit te zeggen lijkt echter niet precies de bedoeling van het besproken arrest geweest te zijn.

Door niet te onderscheiden naargelang de vergoeding al of niet werkelijke kosten van de onderneming dekt, moet de uitspraak van het Hof van Cassatie dus als problematisch beschouwd worden.

Met onze meeste hoogachting,

P. Romain,
Arbeidsauditeur.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

Rechtsplegingsvergoeding

Daar de rechtsplegingsvergoeding gebonden is aan het indexcijfer zijn de vergoedingen thans bepaald als volgt:

1. Laatste aanleg: vredeger., rechtb. eerste aanleg, jeugdrb., arbeidsrb., rechtb. v. kooph., voorzitter arbeidsrb.	360 fr.	$\left. \begin{array}{l} \text{verminderd met } 2/3 \\ \text{voor de eisen onder} \\ \text{de 10.000 fr.} \\ \text{verminderd met } 1/3 \\ \text{voor de eisen boven} \\ \text{de 10.000, doch onder} \\ \text{de 25.000 fr.} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{Verdubbeld} \\ \text{wanneer de eis} \\ \text{de 100.000 fr.} \\ \text{overtreft.} \end{array} \right\}$
2. Eerste aanleg: jeugdrb., arbeidsrb.	1080 fr.		
3. Eerste aanleg: vredeger., rb. eerste aanleg, rb. kooph.	1800 fr.		
4. In graad van beroep: rb. eerste aanleg, rb. kooph.	1800 fr.		
5. Arbeidshof	1440 fr.		
6. Hof van beroep	2400 fr.		
7. Voorzitter rb. eerste aanleg en rb. kooph. Kortgeding en beslagrechter	1200 fr.		
— Bijvoeglijke rechtsplegingsvergoeding	600 fr.		

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift van de Vrederechters, jaargang 1973 - nr. 1.

Eraad. — Redactieraad. — Juridiction en matière de famille et de jeunesse. — La juridiction de la famille. — Nécrologie. — Ontvangen werken. — Bibliographie. — Rechtspraak: beknopte inhoud. — Jurisprudence.

Rechtspraak der Haven van Antwerpen, jaargang 1972 - nr. 7 en 8.

Prof. mr. H. Schadee, De grote lijnen in het voorontwerp voor een nieuw Nederlands zeerecht. — Rechtspraak.

Tijdschrift voor Sociaal Recht, jaargang 1972 - nr. 2 en 3.

Meert-Van de Put R., en Bonheure M., Profiel van rechtspraak. — Rechtspraak. — Korte inhouden.

Nederlands Juristenblad, jaargang 1973 - nr. 6.

Mr. F.H.J. Mijssen, De positie van de pandhouder van toonderaandelen in een N.V., na omzetting daarvan in een B.V. — Mr. B.J.J. Schwanebeck, Discriminatie op magistraal niveau. Herstructurering gevangeniswezen. — Mr. W.C. van Binsbergen, Tweede stem voor grotere fracties. — Mr. L. van Heijningen, Was de deken der Orde van Advocaten buiten de orde? — Mr. P. Boeles, Enige juridische actualiteiten.

nr. 7

Prof. mr. H.Th.J.F. van Maarseveen, Perspectief van een kabinetsformatie. — Mr. I.G. Torley Duwel, Communautair medebewind. — Mr. E.C.M. Jurgens, Oneigenlijk gebruik van staatsrecht. — Prof. mr. Th.W. van Veen, Het verkeerde rechtsmiddel meegedeeld; 364 Sr. — Jhr. mr. A.R.Ph. Boddaert, Het rechterlijk bevel naast politiedwang (met naschrift van mr. E. Bosma). — Mr. J.R. Stellinga, De advocaat en het administratief recht.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, jaargang 1973 - nr. 5205.

Prof. mr. O.A.C. Verpaalen, Bekentenis-erkenning, -erkenntis. Art 1961 B.W., artt. 176, 17 en 181 Ontwerp Bewijsrecht (II). — Ingezonden: Mr. J.M. Bast, Wat heeft 1129

B.W. te maken met 671 en 671a B.W.? — Ontvangen boeken. — Tijdschriften. — Berichten en mededelingen.

De Gerechtsdeurwaarder, jaargang 1973 - nr. 2.

P.A. Neve, De exceptie van onbevoegdheid. — M. Teekens, De Internationale Unie van Gerechtsdeurwaarders aan de vooravond van het congres in Florence (5-9 juni 1973). — M. Teekens, Werkvergadering van het bestuur in Delecke aan de Möhnesee in mei 1972. — M. Teekens, De leesbaarheid van het exploit in internationaal verband (congres in Florence). — P.A. Neve, Arresten burgerlijk recht — P.A. Neve, Overeenkomst rechterlijke bevoegdheden. — M. Teekens, De Winkel-sluitingswet en de avondveilingen. — J. v.d. Heide, Het nieuwe examenreglement. — Mededelingen. — Van de deurwaarders.

Journal des tribunaux, jaargang 1973 - nr. 4816.

R. Warlomont, Les défenseurs et la défense de Louis XVI. — Jurisprudence. — Notes de jurisprudence. Chronique judiciaire.

Mouvement communal, jaargang 1973 - nr. 1.

Editorial. — La vie de l'Union. — Assemblée générale annuelle de la section « Assistance publique de l'Union des Villes et Communes belges. — R.M. Horion, Pour un enseignement communal valable, dans les petites communes. — Actualités. Législation. — Jurisprudence (annotées). — Chronique bibliographique. — Chronique « Assistance publique ».

Table des matières année 1972.

Receuil Dalloz Sirey, jaargang 1973, nr. 6.

Mme Soinne-Barrat, La location-gérance des entreprises en état de règlement judiciaire et de liquidation de biens. Jurisprudence. — Sommaire de jurisprudence. — Informations rapides. — Législation.

Archiv des Öffentlichen Rechts, jaargang 1972 - nr. 4.

Dr. Dieter Grimm, Verfassungsfunktion und Grundgesetzreform. — Ministerialdirigent Dr. Paul Feuchte, Der Notenhaushalt - ein Instrument der Politik? — Robert von Lucius, Gesetzgebung durch Parlamentsausschüsse? — Glossen. — Literatur. — Anzeigen.